

SOR ANGÉLIQUE NAMAIIKA ACULL DONES I INFANTS
VÍCTIMES DE LA VIOLENCIA AL CONGO

Maternitat guaridora

Una maternitat consagrada a reconstruir vides. Aquest és l'antídot que fa servir la monja agustina Angélique Namaika per contrarestar els efectes terribles de la violència que avui pateixen al Congo milers de dones i infants víctimes de la guerrilla de l'LRA. Acollida, escolta, formació i fe són els eixos d'un projecte que ja ha aconseguit refer la vida de més de 2.000 famílies. Guardonada amb el premi Mundo Negro a la Fraternitat 2013, Namaika ha esdevingut un referent a l'Àfrica d'atenció i acompanyament als més vulnerables. «El mèrit no és meu —confessa amb humilitat—. No sóc cap heroïna. És el Senyor qui em dona la força per acompanyar aquestes dones, intentar guarir-ne les ferides i junts reconstruir la vida.»

P 16-17

ACNUR / B. Sokol

Testimoni de la
missionera catalana
Maria-Núria Solà
des de Kinshasa

P 8

Vergonya per la mort d'immigrants a Ceuta

El papa Francesc va parlar de «vergonya» davant del naufragi d'immigrants quan intentaven arribar a la costa de Lampedusa. El mateix sentiment es viu a la costa espanyola de Ceuta davant la mort de quinze immigrants subsaharians que intentaven fer realitat el somni de passar a Europa. El director del Secretariat de la Comissió Episcopal de Migracions de la Conferència Episcopal Espanyola, el jesuïta José Luis Pinilla, denuncia que «als immigrants els obrim les portes quan els necessitem i els les tanquem quan la seva presència topa amb els nostres interessos». P 7

Deixebles de Pere Tena prenen el relleu de la secció de «Litúrgia»

Arran de la mort de Mons. Pere Tena, col·laborador fidel i ànima de la secció de «Litúrgia» del nostre setmanari, alguns dels seus deixebles en prendran el relleu. A partir d'ara Rafel Serra, Xavier Parés, Consol Muñoz, Jaume González Padrós i Mercè Solé, escriuran alternativament els seus articles sobre temes litúrgics. En aquest número us oferim el primer article, de Rafel Serra, dedicat a la memòria del difunt bisbe Pere Tena. P 19

Sumari

P 21 Jornades del Sedase a Barcelona

P 22 Mn. Josep M. Totosaus, «In memoriam»

P 24 Una guia on s'ofereix ajuda als sense sostre

P 26 Tesi doctoral de Joan Rigol sobre la mort

P 27 La desforestació dels boscos

Editorial

Un agrupament de parròquies renovador

A moltes diòcesis cada vegada és més comú l'agrupament de parròquies. I no sols per la disminució de preveres, sinó també per la necessitat de sumar esforços i aprofitar sinèrgies al servei de la pastoral. En aquest sentit és encomiable la iniciativa que han emprès les parròquies del populós barri del Poble Sec a Barcelona: «Quatre esglésies, una comunitat.» Es tracta de quatre parròquies agrupades (Santa Madrona, Sant Salvador d'Horta, Sant Pere Claver i Mare de Déu de Lurdes) que estan celebrant una gran assemblea en el decurs del primer semestre d'enguany. El principal objectiu d'aquesta trobada deliberativa és «prendre el pols a la comunitat cristiana escoltant tots els seus membres per poder proposar junts un camí de renovació i canvi que respongui a les necessitats i als reptes d'avui».

L'assemblea consta de sis sessions amb una periodicitat mensual. S'han establert quatre àmbits: acció social (promoció i formació del voluntariat, punt d'atenció

de Càritas, esplai diari, recollida d'aliments i de roba); formació (catequesi a tots els nivells, estudi de l'evangeli, moviments evangelitzadors...); església i barri (aplec, romiatge, acolliment d'entitats...); presència i representació institucional i litúrgia (celebracions conjuntes, acolliment, ministeri de la Paraula i l'Eucaristia, obertura de les esglésies...).

El papa Francesc a *La joia de l'Evangeli* (28) diu que: «La parròquia no és una estructura caduca; precisament perquè té una gran plasticitat, pot prendre formes molt diferents que requereixen la docilitat i la creativitat missionera del pastor i de la comunitat (...). La parròquia és presència eclesial en el territori, àmbit de l'escolta de la Paraula, del creixement de la vida cristiana, del diàleg, de l'anunci, de la caritat generosa, de l'adoració i la celebració.»

«Quatre esglésies, una comunitat» és un projecte engrescador i dinamitzador que pot ser estimulante per a d'altres agrupacions parroquials arreu de Catalunya.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Referents fiables

Necessitem models, necessitem créixer amb referents fiables, l'Església no pot viure sense sants. Vet aquí els models de referència. Què seria de la comunitat cristiana sense reconèixer en ella els qui s'han adherit a Crist i han fet de la seva vida una plena identificació amb ell? Què seria de l'Església sense els seus testimonis?

No és aquest el model de les utopies irrealitzables. És el món dels sants, dels qui han estimat com Jesús, dels qui estimen avui i poden estimar més i millor demà. És el món de l'esperança perquè el futur promès és de vida plena, la de l'amor per sempre, cara a cara amb Déu. Sovint imaginem la santedat com una possibilitat amassada de matèria estranya, quan tota ella està feta exclusivament d'amor i s'experimenta quan apareix la gosadia de deixar-se estimar.

Quan tenim els sants com a referents, com a models enmig d'una societat que pateix la seva mancança, ens obrim a un nou horitzó per a la nostra vida cristiana. En ells estem davant la notícia d'una trajectòria de felicitat, bona notícia, evangeli pur. Hi ha un secret: no admet les rebaixes, el preu ve donat. Més ben dit, no defuig l'amargor de les dificultats ni de les incomprendensions, o la incomoditat de les crítiques negatives fins al punt que experimentar aquestes pobreses forma part de la radicalitat del seguiment de Jesús.

Necessitem aquests models, persones que proposin un ideal cristià i entusiasmin a conquerir-lo, a fer-lo propi. Necessitem referents fiables que encarnin en ells mateixos les veritats i els valors que Jesús proposa, i crear fraternitat.

La provocació d'una vida santa i testimonial pot ajudar-nos a presentar avui a la nostra societat i, especialment als joves, l'atractiu de quelcom original, totalment nou, l'Evangeli viscut a fons. La santedat, a la qual constantment som cridats, pot arribar a ser també avui una provocació per a moltes persones que, en la seva trobada amb Jesús i la invitació al seu seguiment per sempre, descobreixin, com mai no ho havien experimentat, el sentit de la seva vida.

L'efemèride de la setmana

Dia 27 de febrer del 1964: va morir Guillem Rovirosa. Fundador de la Germandat Obrera d'Acció Catòlica.

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Esther Borrego, Gerard Carrión, Agustí Codinach, Josep M. Feliu, Joan Guiteras, Eduard Ibáñez, Elisabet Juanola, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Josep M. Puigjaner, Quique, Jesús Renau, Josep Rius-Camps, Eduard Sagarra, Lluís Serra, Rafael Serra, Lluís Solà, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull,

Francesc Torralba, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 130 €

Gibraltar i Portugal: 130,01 €

Resta d'Europa: 208,01 €

Amèrica i Àfrica: 243,11 €

Àsia i Oceania: 317,21 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Emotiu comiat de l'Església de Barcelona al bisbe Pere Tena

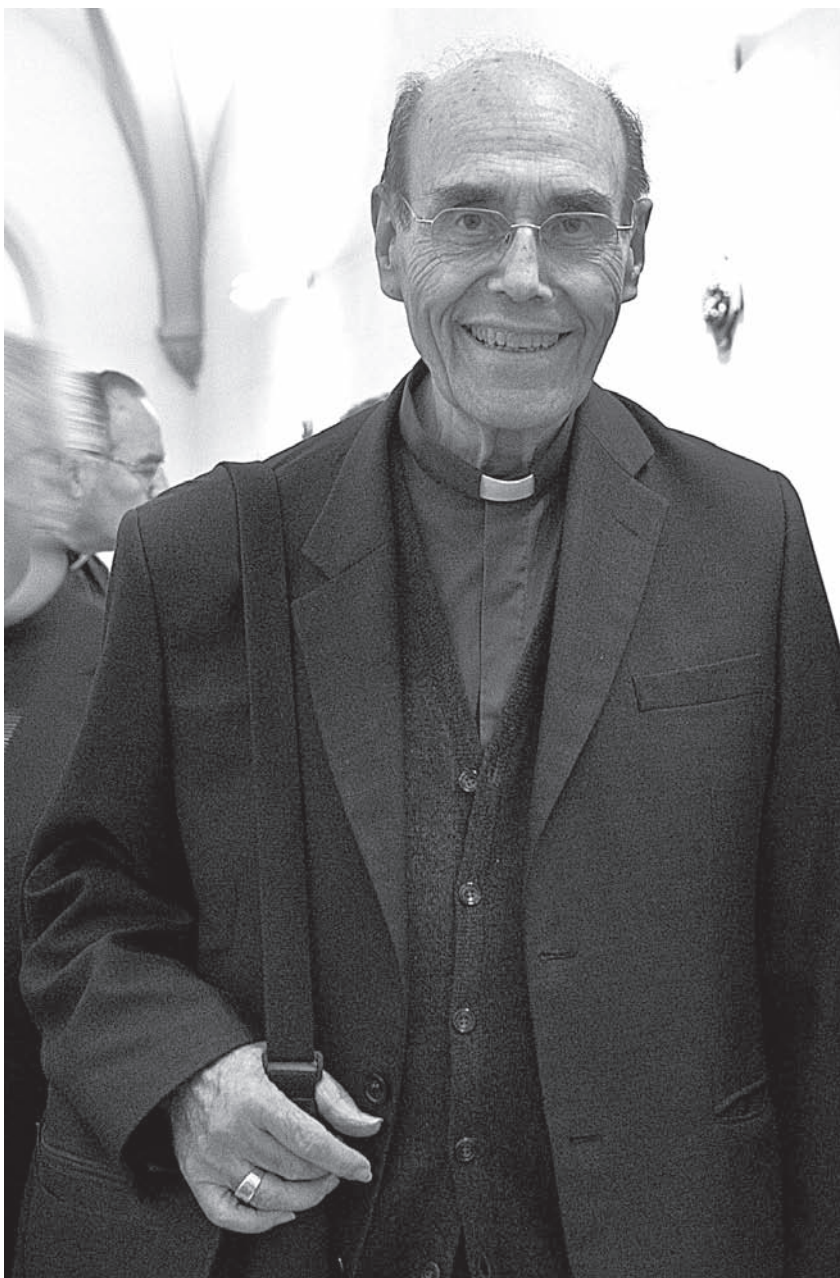
Més de 200 sacerdots van concelebrar en les exèquies de l'eminent liturgista

Eduard Brufau
Barcelona

La tarda de l'11 de febrer, dia de la Mare de Déu de Lourdes, el toc de difunts de les campanes de la catedral anunciaven les exèquies de Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona. Nombrosos laics, autoritats civils, més de 200 sacerdots de diverses diòcesis i una dotzena de bisbes omplien la seu de la ciutat. En l'ambient es barrejaven els sentiments de tristesa i agraïment de tots els congregats: tristesa pel traspàs sobtat d'aquest bisbe alhora savi, bondadós i humil, que, malgrat l'edat avançada, 85 anys, fins pocs dies abans havia pogut fer vida normal i agraïment pel do que ha estat per a l'Església local i universal la valuosíssima tasca de pastoral litúrgica de Mons. Tena, que no serà mai prou valorada.

«Un home de fe, un bon sacerdot»

El cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, que va presidir la cerimònia, va recordar en l'homilia la figura del bisbe auxiliar emèrit, a qui va descriure com «un home de fe, bo i humil, i un bon sacerdot de cap a peus». Cap al final de les exèquies el cardenal encara va voler tenir unes paraules per a la família de Mons. Pere Tena, especialment per al seu germà, Mn. Francesc, que era al presbiteri juntament amb els altres preveres. L'arquebisbe de Barcelona també va deixar constància del servei i la gran disponibilitat del distingit liturgista, fins i tot els darrers anys, quan ja era bisbe emèrit: «El seu

«L'arquebisbe de Barcelona va deixar constància del servei i la gran disponibilitat del distingit liturgista»

consell i la seva experiència eren molt valuosos per a l'Església; era un home de consulta, ens ajudava molt.» Juntament amb aquestes paraules sinceres, que denotaven la familiaritat i la bona coneixença del cardenal amb Mons. Pere Tena, l'assemblea també va poder sentir la nota de condol del secretari d'Estat del Vaticà, Pietro Parolin.

La cerimònia exequial, sòbria i d'una gran bellesa, va comptar com és habitual en aquestes ocasions amb l'excel·lent interpretació del cor de cambra de la catedral, el Cor Francesc Valls. Els cantants van interpretar a la perfecció les diferents peces gregorianes —*Requiem aeternam dona ei Domine, Pax in caelo i Lux aeterna luceat eis Domine*—, amb les quals l'assemblea encomanava de cor a Déu l'ànima de Mons. Pere Tena. Al final de la cerimònia, en el moment en què el senzill fèretre de fusta clara va ser baixat a la cripta funerària que hi ha sota el cor, es va interpretar el *Virolai*, entonat a l'uníson per tots els assistents. D'aquesta manera es va voler recordar la devoció del bisbe Pere Tena per la Mare de Déu, i més en concret per la de Montserrat.

Durant la cerimònia exequial es va posar de manifest l'estimació de l'Església per aquest bisbe savi i humil alhora, de caràcter afable i rialler, acostumat a escoltar, de tracte senzill i proper amb tothom. L'Església de Barcelona, i amb ella tota l'Església universal, el trobarà moltíssim a faltar. Amb l'esperança de poder-lo retrobar algun dia a la casa del Pare, la darrera litúrgia terrenal de Mons. Pere Tena va ser l'avantsala de la litúrgia celestial de què ja gaudeix per sempre més.

En la mort del bisbe Tena, liturgista de referència

Carme Munté
Fotos: Agustí Codinach

El trobarem a faltar. No serà fàcil omplir el buit que ha deixat el bisbe Pere Tena Garriga, liturgista de referència. Va passar els darrers anys de la seva vida afectat d'una malaltia que va aprendre a controlar. Des del moment de la seva jubilació, quan va passar a esdevenir bisbe emèrit, vivia a la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, al barri de les Corts de Barcelona.

Però malgrat la seva jubilació aparent, va continuar al peu del canó quan de litúrgia es tractava. Fins al matí del 10 de febrer, quan va morir

en no poder superar la intervenció quirúrgica a la qual havia estat sotmès de forma urgent. Tenia 85 anys i deixava un llegat notabilíssim de pastor i liturgista, que va depassar les fronteres de Catalunya per arribar a Espanya i Europa.

Com ha destacat el seu íntim col·laborador i amic, Mn. Josep Urdeix, el bisbe Pere Tena era i «feia» de liturgista en l'estil i la manera de presidir les celebracions.

«Era a l'altar on era liturgista i on sabia què havia de fer i què havia de dir. Era des de l'altar que feia de mestre i que ajudava a penetrar espiritualment en l'acció litúrgica.» Amb puntualitat britànica escrivia la

seva columna setmanal a *Catalunya Cristiana* i participava en conferències quan així li ho requerien. Ho ha explicat Mn. Jaume González Padrós, director de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, poc després de saber-se la mort del bisbe Pere Tena: la *Sacrosanctum concilium* va marcar la seva trajectòria.

I coses de la vida! La primera i la darrera conferència pronunciada pel bisbe Pere Tena van estar precisament dedicades a aquesta constitució del Concili Vaticà II. El 25 de gener va oferir una xerrada als monjos de Montserrat sobre la *Sacrosanctum concilium* amb motiu dels 50 anys de la seva promulgació.

Un dels últims actes públics en què se'l va poder veure i escoltar va ser a la Facultat de Teologia de Catalunya, amb motiu d'haver de presidir un acte acadèmic sobre l'exhortació pastoral del papa Francesc: *Evangelii gaudium*.

Va ser organitzat per les facultats de Filosofia i Teologia de Catalunya. Se'l veia desmillorat per la malaltia, però conservava la seva bonhomia habitual. Perquè si en alguna cosa tothom coincideix és que el bisbe Pere Tena era un cavaller, de paraula i gest sempre mesurat i educat. Un home de vasta cultura.

Aquell dia, en l'acte organitzat per

→

les facultats de Filosofia i Teologia de Catalunya, amb la seva fina ironia, va deixar anar: «Estem assistint a un Papa boom.»

Pastor i liturgista

Pere Tena i Garriga va néixer a l'Hospitalet de Llobregat el 14 de maig del 1928. Va fer els estudis eclesiàstics al Seminari Conciliar de Barcelona entre el 1940 i el 1959, i de Teologia Pontifícia a la Universitat Gregoriana de Roma del 1950 al 1954. Va ser ordenat sacerdot el 29 de juliol del 1951 a Barcelona.

La seva vessant de pastor i liturgista van marcar tota la seva trajectòria. A Barcelona, essent encara sacerdot, va fundar el prestigiós Centre de Pastoral Litúrgica (CPL), que ha tingut una gran influència en l'aplicació de la reforma del Concili Vaticà II, primer en l'àmbit català i després en tot l'àmbit de l'Estat espanyol i fins i tot en el món llatinoamericà, especialment per mitjà de la revista *Phase*, publicada en llengua castellana.

Del 1967 al 1998 va ser professor, degà i president de la Facultat de Teologia de Catalunya. Va simultaniejar els càrrecs amb el de delegat diocesà de Pastoral Sacramental i Litúrgica (1973-1983) i el de director de l'Institut Superior de Litúrgia (1985-1987).

Cridat a treballar a la Cúria romana, del 1987 al 1993, fou subsecretari de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments, on va fer-hi una gran tasca.

L'any 1993 va ser nomenat per Joan Pau II bisbe titular de Cerenza i bisbe auxiliar de l'aleshores arquebisbe de Barcelona, el cardenal Ricard M. Carles. L'11 de juny del 2004, en complir 75 anys d'edat, va passar a la condició de bisbe auxiliar emèrit de Barcelona.

Atesa la importància de la seva especialitat en litúrgia, a la Conferència Episcopal Espanyola, va ser president de la Comissió Episcopal de Litúrgia del 1996 al 2002.

Divulgador

Al fet de ser un gran coneixedor de la matèria, el bisbe Pere Tena hi sumava la de divulgador. Llegint la seva columna setmanal a *Catalunya Cristiana*, on escrivia pràcticament des dels orígens de la nostra publicació, era senzill copsar que la litúrgia no era una ciència abstracta sinó sobretot i per damunt de tot vivencial. «Vivia la litúrgia i sabia transmetre aquesta vivència com a bon mestre que era», ha afirmat Mn.

«Tenia 85 anys i deixava un llegat notabilíssim de pastor i liturgista, que va depassar les fronteres de Catalunya per arribar a Espanya i Europa»

«Aquell dia, en l'acte organitzat per les facultats de Filosofia i Teologia de Catalunya, amb la seva fina ironia, va deixar anar: "Estem assistint a un Papa boom."»

Jaume Aymar, director de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel.

Malgrat les vegades que Mons. Pere Tena havia manifestat al director de *Catalunya Cristiana* la seva voluntat de deixar d'escriure, «la dimissió no li va ser acceptada mai». I ha estat així com la mort l'ha trobat al peu del canó també com a articulista. «No podem més que tenir paraules d'agraïment per tots aquests anys de fidelitat», ha destacat Mn. Aymar, que també ha volgut compartir una anècdota simpàtica del bisbe Pere Tena: «Va dedicar tota una sessió d'un curs a explicar totes les referències bíbliques i teològiques del cant *Noia del poble, Maria*, de música de Mn. Albert Taulé i lletra de Joan Soler Amigó.»

Caminant cap a una Església pobre

Cor Unum presenta el primer missatge de Quaresma del papa Francesc

Mercedes De La Torre
Ciutat del Vaticà

El Pontifici Consell Cor Unum ha presentat el missatge del papa Francesc per a la Quaresma del 2014. L'acte, que ha tingut lloc a la Sala de Premsa de la Santa Seu, ha comptat amb la presència del cardenal Robert Sarah, president de Cor Unum, així com del secretari i el subsecretari del dicasteri vaticà: Mons. Giampietro Dal Toso i Mons. Segundo Tejado Muñoz.

El cardenal Sarah ha explicat que el text del missatge del papa Francesc per a la Quaresma d'enguany se centra en la pobresa, i de manera particular en la pobresa de Crist. El breu escrit es titula *Es va fer pobre per vosaltres, perquè us enriqueixiu amb la seva pobresa* (2Co 8,9) i va ser firmat pel papa Francesc el 26 de desembre passat, festa de Sant Esteve, diaca i protomàrtir.

El president del pontifici consell que s'encarrega d'atendre diversos projectes de l'Església catòlica arreu del món ha recordat que la pobresa és «un concepte molt apreciat pel papa Francesc, que des del començament del pontificat ha posat en relleu aquesta dimensió de la vida cristiana». Tanmateix, el cardenal Sarah ha recordat que «la visió cristiana de la pobresa no és la mateixa que regeix el sentiment comú» ja que sovint es considera pobresa «simplement en la dimensió sociològica i s'entén com una manca de béns».

Dimensió positiva de la pobresa

El purpurat ha advertit que el concepte d'«Església pobre per als pobres» del papa Francesc és utilitzat a vegades «com una forma de contestació cap a l'Església, confrontant una Església dels pobres, una Església bona... amb una Església de la predicació i de la veritat, dedicada a la pregària i a la defensa de la doctrina i de la moral». En aquest sentit, ha insistit en la importància que cada cristià entengui que «la pobresa és Crist que es va fer pobre per enriqueir-nos amb la seva pobresa». «L'elecció de la pobresa per part de Crist —ha reiterat— ens diu que hi ha una dimensió positiva de la pobresa, que també ressona a l'Evangeli, que proclama benaurats els pobres. És obvi que en aquesta dimensió de la pobresa hi ha un aspecte de despreniment i renúncia.»

En aquesta línia, ha explicat que a l'Església el que es vol combatre no és la pobresa, sinó la misèria. Precisament, el missatge de Quaresma d'enguany fa una distinció important entre la pobresa i la misèria. I enumera tres menes de misèria: la material, la moral i l'espiritual.

La material «afecta els que viuen en condicions indignes de la persona humana». Davant d'aquesta misèria, «l'Església ofereix el seu servei, la seva *diaconia*, per sortir a trobar les necessitats i guarir les ferides que desfiguren el rostre de la humanitat». La segona misèria és moral i consisteix «a convertir-se en esclaus del vici i del pecat». «Aquesta forma de misèria que també és causa de ruïna econòmica —ha afegit

Les sabates modestes del Papa s'han convertit en símbol de l'Església pobre que proclama.

el cardenal africà—, es relaciona sempre amb la misèria espiritual que s'apodera de nosaltres quan ens allunyem de Déu i rebutgem el seu amor.»

Així mateix, el president de Cor Unum ha recordat que en l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, el papa Francesc destaca que «l'opció preferencial pels pobres s'hauria de traduir principalment en una atenció religiosa privilegiada i prioritària». Aquesta és una qüestió fonamental «per no transformar l'Església en una d'aquestes ONG de les quals va parlar a la seva primera missa com a Papa als cardenals», ha recordat el cardenal Sarah.

Ajuda a Haití i Filipines

Amb motiu de la presentació del missatge de Quaresma 2014, Cor Unum també ha convidat a donar un testimoni de pobresa a una família italiana que va viure tres anys i mig a Haití per dur a terme un projecte impulsat principalment

«La pobresa és un concepte molt apreciat pel papa Francesc, que des del començament del pontificat ha posat en relleu aquesta dimensió de la vida cristiana»

per Càritas italiana i la Conferència Episcopal Italiana (CEI). El cardenal Robert Sarah ho va aprofitar per anunciar que visitarà de nou Haití el mes de març, amb l'objectiu d'inaugurar una escola finançada en nom del Papa. Aquest gest vol ser signe de la seva proximitat a la població haitiana, que no es recupera

del terratrèmol que el 2010 va causar més de 220.000 morts i va afectar tres milions de persones.

Per acabar, el subsecretari d'aquest dicasteri, Mons. Segundo Tejado Muñoz, va assenyalar que «la Quaresma no s'entén sense la Pasqua» i que «renunciar a alguna cosa per Quaresma significa renunciar a alguna cosa per poder trobar Jesús ressuscitat, és a dir, la Pasqua». «Altrament —ha afegit— la Quaresma no té sentit.» Mons. Tejado ha animat a «deixar alguna cosa per trobar-ne un altra de millor» perquè si no, «és tot moralisme».

El prelat espanyol també va explicar que havia viatjat amb el president de Cor Unum a les Filipines per mostrar la proximitat del Sant Pare a les poblacions afectades pel darrer tifó. Va ressaltar la fe d'aquest poble, que tot i haver-ho perdut tot, continua pregant. I va anunciar que el Pontifici Consell Cor Unum, juntament amb l'Església local, construirà una casa de gent gran, una casa d'orfes i una clínica a la diòcesi de Palo.

Les floretes del papa Francesc

Llàntia encesa o llàntia apagada?

Aquesta és la pregunta que feia fa poc el papa Francesc als fidels que l'esperaven a la plaça de Sant Pere per resar junts l'Àngelus. És una altra d'aquestes preguntes que ens hauríem de fer sovint.

L'Evangeli que vam llegir aquell diumenge ens deia: «Vosaltres sou la sal de la terra... Vosaltres sou la llum del món» (Mt 5,13-14). Quan Jesús diu aquestes paraules, ens recorda Francesc, la gent que aquell dia escoltava Jesús eren, com quasi sempre pescadors, gent senzilla... però ells són els que entenen millor aquestes paraules.

Sal que sala, dóna gust, evita la corrupció... i llum que il·lumina, que ens ajuda a caminar... és clar que el podien entendre! Aquests homes i dones que des de la vida senzilla trobaven el temps i el moment de seguir Jesús, per veure qui era i què era el que venia a dir, en què els podia millorar la vida.

Són diverses les vegades que Francesc ens ha dit que s'ha d'anar a la perifèria, sortir del centre per atansar-nos als qui no s'hi troben. L'altre dia, a la celebració de l'Eucaristia juntament amb persones que viuen en un pis d'acollida, vam poder compartir aquest Evangeli. Recordàvem que segurament allò era «perifèria», però quantes vegades des d'allà es dóna gust i sentit o s'ha il·luminat al que el visita!

Tota persona pot ser sal i llum per a qui té al costat, i qui és sal i sap conservar, donar gust o assaborir, o qui posa la seva llum ben amunt perquè il·lumini, aquest ha entès més bé que molts el que Jesús ens demanava. Ha sabut conservar i compartir aquella sal i aquella llum.

Moltes vegades a la «perifèria» trobem el veritable sentit al nostre ésser cristià. Pensem, llàntia encesa o llàntia apagada?

Esther Borrego Linares

EXCURSIÓ A TREMP

els dies 15 i 16 de març amb motiu del 150è aniversari de la fundació de Fills de la Sagrada Família del Pare Manyanet.

Per a més informació i reserves truqueu al 934 092 770.

Pelegrinatges del 2014

XINA

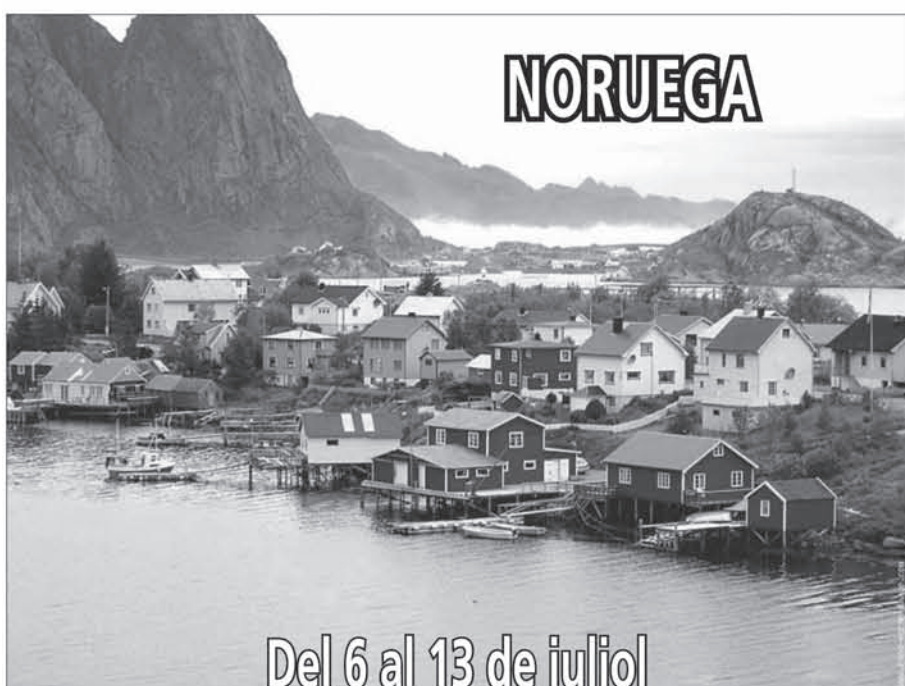
Del 10 al 18 de març

9 dies per la tradició d'un imperi mil·lenari on els màxims exponents són Pequín i Xian, fins a arribar a Xangai, la metròpoli més futurista de l'Extrem Orient. Mossèn i guia acompanyant des de Barcelona.

BERLÍN IMPERIAL

Del 7 a l'11 d'abril
Escapada cultural

NORUEGA

Del 6 al 13 de juliol

ARMÈNIA

Del 4 al 15 d'agost

Un poble marcat per la fe

22-26 ABRIL — **PEREGRINACIÓ A FÀTIMA I PORTUGAL**

12-19 MAIG — **PEREGRINACIÓ A POLÒNIA**
(Ruta de Joan Pau II)

17-24 JUNY — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

JUNY — **SICÍLIA I MALTA** La magna Catalonia

18-30 AGOST

ETIÒPIA. TRIBUS I CRISTIANS DEL SUD

2a Quinzena SETEMBRE — **NEPAL**

7-18 OCTUBRE — **PEREGRINACIÓ A CUBA**

Santuari de la Verge de la Caritat del Cobre i ruta cultural en homenatge als indians

NOVEMBRE — **ÍNDIA AMB GOA**

DESEMBRE — **PEREGRINACIÓ A TERRA SANTA**

«Més inversió en cooperació al desenvolupament i menys en securització»

José Luis Pinilla, director del Secretariat de la Comissió Episcopal de Migracions

Carme Munté

Un grup de 250 subsaharians intenten travessar la frontera a Ceuta. El seu somni d'arribar a Europa s'acosta. Malgrat la por, la il·lusió d'emprendre una vida millor els empeny. Però, tot es torça. La Guàrdia Civil, que vigila la frontera, dispara bales de goma. El caos i la por s'apoderen dels immigrants i 15 d'ells moren ofegats al mar. Això passava la matinada del 6 de febrer passat. L'Església espanyola, a través del Secretariat de la Comissió Episcopal de Migracions de la Conferència Episcopal Espanyola, no ha dubtat gens a parlar de vergonya. El seu director, el jesuïta José Luis Pinilla, comparteix amb els lectors de *Catalunya Cristiana* un text d'Eduardo Galeano: des de sempre, les papallones i les orenetes i els flamencs volen fugint del fred, cada any, i les balenes neden a la recerca d'un altre mar i els salmons i les truites a la recerca del seu riu. Ells viatgen milers de quilòmetres pels camins lliures de l'aire i de l'aigua. No són lliures, en canvi, els camins de l'èxode humà.

El Papa va parlar de vergonya a Lampedusa. Comparteix el mateix sentiment davant de la mort dels immigrants a Ceuta?

A mi no se m'acut una paraula més forta i contundent que la de *vergonya* pronunciada pel Papa. A més d'aquesta paraula, col·locant-me davant de les morts al Tarajal d'aquests dies m'ha impressionat, a més de la tragèdia, la lluita permanent dels immigrants. Em sap molt de greu que també s'hagin endut, si l'angoixa els deixa ser mínimament conscients, un sentiment d'haver estat traïts, que no era això el que els havien promès quan rebien notícies i imatges de la vella Europa des de la sofrent i eternament jove Àfrica. Traïts, i el que és pitjor, impotents. Com si tots ells formessin part d'una generació que es veiés ella mateixa com expulsada.

Tanques, filats, pilotes de goma... quina opinió té de les mesures de control per evitar l'entrada d'immigrants a Espanya?

Obrim les portes als immigrants quan els necessitem i els les tanquem quan la seva presència xoca amb els nostres interessos. Fa la impressió que fins i tot a la Unió Europea, l'avançada dels drets humans, les polítiques migratòries posen l'accent en el control de fronteres amb mesures de protecció i seguretat cada vegada més dures i costoses. Les tanques tallants, que van ser presentades ja fa temps com a elements dissuasius per a la immigració il·legal, han tornat a ser actualitat.

Estem convertint Espanya i Europa en una mena de convent de clausura del segle XVI amb punxons esmolats a les finestres i a les portes perquè no entrin a la nostra «clausura» mentre que l'oferta de l'Església sempre és anar a les causes d'aquesta situació en origen i en trànsit...

«Obrim les portes als immigrants quan els necessitem i els les tanquem quan la seva presència xoca amb els nostres interessos»

I les causes, però, són les que passen inadvertides...

Efectivament. Cal que treballem per un ordre econòmic internacional que no generi pobresa sobre pobresa, sinó que l'ajudi a superar. Això implica, per exemple, invertir amb sentit social al Sud, especialment a l'Àfrica, per crear-hi mitjans de vida i no només per aconseguir beneficis aquí a càrrec seu. És dolorós, per exemple, que la UE hagi decidit que a les polítiques d'integració migratòria se li dediqui només el 25% del total dedicat a la migració mentre que el tall gran del pastís se l'emporten les mesures de seguretat i control: un 75%. Déu meu! Més inversió en cooperació al desenvolupament i menys en securització. Molts diuen que la defensa de les nostres fronteres s'està desplaçant molt més al sud... S'externalitzen les fronteres però no precisament per al desenvolupament.

Com a societat, ens hem de replantejar el tracte que donem als immigrants?

Arrosseguem una crisi que repercuteix en tots els àmbits i en totes les persones; menys en els que tenen les espatlles més cobertes; i més en els més indefensos, que acostumen a ser els que sempre paguen els plats tren-

cats. Ja ho veieu: els que per al nostre Pare Déu són els imprescindibles per a la realització del Regne són els que destorben en el regnat material del benestar, quan el pastís empetiteix.

Emigrants i autòctons diem fa un mes que han de caminar cap a un món millor. Però molts dels emigrants no tenen les «espatlles cobertes»... les tenen «mullades» com les dels cadàvers de Ceuta. N'hi ha que diuen que estan amarades no només de suor i d'aigua marina. Jo crec que també ho estan pel plor de Déu pels seus fills més febles.

Com a societat hem de plantejar-nos no només seguir insistint en l'acollida amb tot el respecte pels drets humans i per la pràctica permanent de l'hospitalitat que està clavada en la mateixa Doctrina Social de l'Església. No tan sols acollida, sinó també integració que és l'etapa que ens «toca» ara... O comunió com diu l'Església,

que és un terme que va més enllà de considerar l'emigrant només des del punt de vista econòmic o individual.

A Europa augmenta el discurs xenòfob. Cal que estiguem alerta per evitar que qualli?

Recentment he estat a Malta en una trobada de directors europeus i allà detectaven aquest risc. Però no hem d'oblidar que la immigració és una dada especial per a Europa perquè, segons ens va dir el delegat de l'Organització Internacional de Migracions allà mateix, el continent necessitarà 50 milions d'emigrants en els propers 30 anys... Però la nostra tendència és —a més d'oblidar-nos que hem estat emigrants dins d'Espanya, a Europa i Amèrica durant molt de temps— creure que la integració només es construeix donant papers o contestant qüestionaris. O que es pugui considerar aquest tema com una oficina de reclutament per despertar, políticament i en comportaments socials, trets de xenofòbia i racisme. De les pitjors coses que poden sortir de l'ànima.

Hi ha molt més a fer. I és afavorir propostes de comunió en tots els espais: l'escola, el barri, la parròquia, l'associació de veïns... aquí és on rau la integració dia a dia. I és que no hem d'oblidar que, de fet, l'arribada d'emigrants suscita entre les poblacions locals sovint sospites i hostilitat. Els mitjans de comunicació social tenen un paper de gran responsabilitat: a ells pertoca, en efecte, desemmascarar els estereotips i oferir informacions correctes, en les quals caldrà denunciar els errors d'alguns, però també descriure l'honestetat, la rectitud i la grandesa d'ànim de la majoria.

Congo

«Al Congo, les sectes proliferen com bolets»

Maria-Núria Solà, missionera a l'Àfrica

Carme Munté

Fa 25 anys que Maria-Núria Solà, carmelita de la Caritat Vedruna, és missionera a l'Àfrica. El seu primer destí va ser Gabon, des d'on després va passar a la República Democràtica del Congo. Viu en comunitat amb set religioses més, totes congolese menys ella, en un dels populosos barris de Kinshasa. Enmig de la població, les religioses treballen per afavorir l'educació i l'accés a la salut.

Maria-Núria Solà, que va néixer a Barcelona l'any 1943, ha tornat a casa amb motiu de la posada en marxa de la campanya anual de Mans Unides, que enguany té com a lema «Un món nou, projecte comú».

Gràcies a Mans Unides, els missioners i les missioneres arreu del món troben el suport econòmic que necessiten per tirar endavant els seus projectes. Com recorda Maria-Núria Solà, «a occident ara esteu patint una crisi econòmica, però a l'Àfrica porten tota la vida en crisi». I afegeix: «La gent hauria de valorar més el fet de donar, però no allò que els sobra, sinó el que l'altre necessita.»

Segons explica aquesta missionera catalana, la pobresa a la República Democràtica del Congo s'explica per les guerres constants, les riqueses naturals explotades per les grans potències, la corrupció generalitzada... «La corrupció està generalitzada en tots els despatxos i ministeris», diu Maria-Núria Solà, «com que els salaris són baixos, els favors solen fer-se a canvi de diners».

Malgrat les dificultats, però, alguna cosa està canviant a la capital de la República Democràtica del Congo. L'actual govern ha posat en marxa un projecte de renovació amb cinc grans

prioritats: educació, sanitat, aigua, electricitat i infraestructures. «Hi ha avenços», afirma la religiosa catalana, «però no al ritme que es pretenia, perquè els mitjans financers estan bloquejats per la violència a l'est del país». Una de les millores que es noten especialment a la capital, Kinshasa, és el revifament d'una agricultura de proximitat. «Cal que la gent pugui viure dignament i, en aquest sentit, hi ha bona voluntat de part del govern.»

«L'Església de Kinshasa ha acompanyat la població a mesura que anava augmentant i ha creat dispensaris, escoles, parròquies...»

L'Església acompanya la població

Kinshasa té una població d'11 milions d'habitants. Ha rebut nombrosos grups de desplaçats que fugien dels conflictes a l'est del país. «En els més de deu anys que porto a Kinshasa he vist créixer barris sencers», explica Maria-Núria Solà, que posa en relleu la tasca de l'Església. «L'Església de Kinshasa ha acompanyat la població a mesura que anava augmentant i ha creat dispensaris, escoles, parròquies...»

Les germanes vedrunes tenen tres comunitats a Kinshasa i la religiosa catalana s'ocupa de la gestió dels projectes. Al barri de N'Djili, on viu la seva comunitat, han pogut posar en marxa una escola gràcies a la cooperació espanyola. Aquest és el cinquè curs que funciona i actualment ja hi ha més de 1.000 alumnes. «Gràcies a la bona acollida que ha tingut l'escola,

les autoritats del barri ens han cedit un terreny per construir-hi un dispensari i una maternitat», explica Maria-Núria Solà. Per a aquest projecte han demanat la col·laboració econòmica de Mans Unides.

«Heu de tenir en compte que les malalties són contínues i que afecten especialment els infants», explica la missionera catalana. «Arreu de la ciutat hi ha nombrosos dispensaris petits», prossegueix, «però tenen més en compte els diners que no pas els malalts. Per això calen dispensaris més humans».

Les sectes: problema polític

La proliferació de sectes al Congo respon, segons la missionera catalana, a un «interès polític» amb l'objectiu que «l'Església catòlica tingui menys força». «Les sectes proliferen com bolets», explica. «Al nostre barri hi ha fins a 50 sectes amb una gran capacitat de captació, són conegudes com a esglésies del *Reveil* (Desvetllament)...»

Segons Maria-Núria Solà, l'Església catòlica té una força, un prestigi, una dimensió profètica i de denúncia que no agrada determinats sectors... El mateix cardenal de Kinshasa, Laurent Monsengwo Pasinya, forma part del consell de cardenals que assessorava el papa Francesc. «És una persona molt oberta i ha dit les coses clares», afirma la religiosa catalana, que reconeix que això acaba repercutint en tota la comunitat catòlica. «Quan el cardenal ha fet alguna declaració polèmica, et trobes aleshores que en algun ministeri on has d'anar a presentar un paper et posen obstacles...»

Nens i nenes bruixots

Un fenomen que també s'està estenent a causa de les sectes és el de nens i nenes bruixots. «És un fenomen real i molt nombrós», explica Maria-Núria Solà. Tant és així que fins i tot les germanes vedrunes es plantegen crear un centre d'acollida de nens i nenes a Kinshasa. A Gabon i a Togo ja en tenen.

«Quan un nen és molt intel·ligent el consideren com un bruixot», explica. «Tenim el cas d'una nena que només tenia 3 mesos quan va morir la seva mare. La família va acusar la nena de ser una bruixa i d'haver-la matat. Ningú no la volia. Una tia se la va quedar però quan les desgràcies van arribar a casa seva (es va quedar vídua i a conseqüència de la prostitució va contreure la sida), també va acusar-ne la nena. Els veïns l'ajudaven, però a la nit havia de dormir sota les taules del carrer on les dones feien mercat. Un dia una veïna ens la va portar. Durant quinze dies va estar amb nosaltres, i a poc a poc es va anar recuperant. Ara viu amb una família adoptiva i nosaltres estem molt contentes per ella.»

Maria-Núria Solà Franquesa, nascuda el 3 de febrer del 1943 a Barcelona, és religiosa carmelita de la Caritat Vedruna des de l'octubre del 1961. Després d'una primera etapa de mestra a Catalunya (Vic, Sabadell, Artés) l'any 1989 va poder complir el seu somni de ser missionera. Gabon i la seva capital, Libreville, va ser el primer destí. Allí es va haver d'enfrontar a una de les situacions més difícils de la seva vida: el tràfic de nens i nenes explotats laboralment i sexualment. Gràcies a Mans Unides van poder construir una casa d'acollida. L'any 1997 Maria-Núria Solà va haver d'afrontar un nou repte: l'allau de refugiats que arribaven a Gabon a conseqüència de la guerra del Congo-Brazzaville. Va caldre organitzar l'assistència de la població i va ser aleshores que va topar amb les corrupteles. Les ajudes humanitàries no arribaven a la població i es quedaven encallades en algun punt de la diplomàcia. La solució va ser fer arribar directament l'ajuda econòmica a les religioses.

«Un dia», recorda la religiosa, «no teníem prou menjar per a la gent afamada que estava fent cua... Jo no m'atrevia a sortir, però aleshores vaig aprendre una cosa molt important. Una germana més gran em va dir: "Vés i escolta'ls". Aquell dia vaig aprendre que l'important no és només donar, sinó també deixar que parlin, que puguin compartir el seu dolor.»

L'any 2000, la germana Solà va arribar a Kinshasa, la capital de la República Democràtica del Congo. Aquell va ser de nou un moment especialment dolorós, perquè arribaven constantment refugiats procedents de l'est del país. La missionera catalana va col·laborar amb l'ACNUR i el Servei Jesuïta als Refugiats.

Anàlisi

La fi de la jurisdicció universal dels tribunals espanyols

Eduard Ibáñez
Director Justícia i Pau
Barcelona

El Congrés dels Diputats, a iniciativa del Partit Popular, es disposa a suprimir de forma immediata la denominada «jurisdicció universal» dels tribunals espanyols. Es tracta d'un greu retrocés en matèria de protecció dels drets humans. Si res no ho atura, aquesta reforma legal produirà l'arxivament de la major part de la dotzena de casos que tramita actualment la justícia espanyola per crims gravíssims comesos en altres països: els genocidis al Tibet, a Rwanda (amb l'assassinat del missioner català Joaquim Vallmajó) o a Guatemala, els assassinats del jesuïta Iñaki Ellacuría i companys de la UCA al Salvador, la mort del periodista José Couso a l'Iraq, el cas dels «vols de la CIA», etc.

La «jurisdicció universal» és la capacitat dels tribunals d'un país per perseguir crims comesos fora del seu territori que, per la seva gravetat, suposen una ofensa a tota la humanitat (genocidi, crims contra la humanitat, crims de guerra, terrorisme, tortura...), amb independència de la nacionalitat del culpable. Es tracta d'un principi desenvolupat arran de la tràgica experiència del genocidi nazi del poble jueu i altres crims de guerra durant la Segona Guerra Mundial, jutjats en part pels Tribunals de Nüremberg. D'aquí sorgiren el Conveni per la prevenció i sanció del genocidi del 1948 i els convenis de Ginebra del 1949 contra els crims de guerra. A més, molts estats es varen comprometre progressivament en la lluita contra aquests crims, assumint la «jurisdicció universal» per perseguir-los fora dels seus territoris, com ara França, Alemanya, Bèlgica, el Regne Unit o els Estats Units, entre molts altres. El procés va culminar als anys noranta amb la creació de tribunals internacionals per jutjar els genocidis i crims a l'exlugooslàvia i a Rwanda i, sobretot, amb la creació l'any 1995 del Tribunal Penal Internacional, que té mandat per jutjar aquests crims quan no ho facin els tribunals del país on s'hagin comès. Aquest tribunal ha jutjat o investiga actualment crims comesos en diferents països, especialment africans, si bé no té competència sobre estats que no s'hi han adherit, com ara els Estats Units, Rússia, la Xina... Paral·lelament, en les últimes dècades del segle XX es va produir un alt consens internacional en la lluita contra el terrorisme, el tràfic de drogues, la pirateria aèria i marítima o el tràfic de persones, que va suposar que una gran majoria de països assumissin «jurisdicció universal» contra tots o alguns d'aquests delictes.

La jurisdicció universal va ser assumida àmpliament per l'Estat espanyol l'any 1985, i es va convertir en un autèntic referent internacional. Això va donar peu a l'obertura de múltiples processos, com els casos dels crims de les dictadures de Xile (cas Pinochet), Argentina (condemna del militar Adolfo Scilingo) i les diferents causes actualment en curs. La multiplicació

d'aquests processos i els corresponents conflictes polítics amb altres estats va donar peu que el Govern del PSOE promogués l'any 1999 una dràstica limitació de la jurisdicció universal espanyola, ja només aplicable quan els presumptes responsables siguin espanyols o es trobin a Espanya o bé quan existeixin víctimes espanyoles o els fets tinguin alguna relació amb Espanya.

Malgrat aquesta limitació, l'Audiència Nacional ha continuat amb

alguns d'aquests processos, atesa l'existència de víctimes espanyoles. Però s'ha produït un fet difícil de digerir: una ordre de detenció contra l'expresident i altres antics membres del govern xinès pel cas del genocidi al Tibet. Atenent a les pressions de la Xina (que naturalment no pensa perseguir aquests crims), el govern espanyol ha optat per prioritzar els interessos nacionals, amb una reforma a gran velocitat que deixarà pràcticament sense efecte la jurisdicció

universal. En la major part dels casos, solament serà possible actuar quan el presumpte responsable sigui espanyol o bé, cas altament improbable, que resideixi o es trobi a Espanya. No es podrà actuar ni tan sols quan les víctimes siguin espanyoles (excepte en cas de terrorisme, pirateria aèria o marítima o tràfic de persones). El resultat serà l'arxivament de la majoria de causes en curs i la probable impunitat d'aquests crims i d'altres futurs.

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

l'actualitat a
Ràdio Estel

Entrevistes, debats, tertúlies, informació d'última hora, i propostes de servei. Una línia de programació que es manté puntualment fins a la nit, a 2 de 8, quan ja és possible fer una anàlisi dels fets del dia amb l'ajuda de destacades personalitats del món polític, econòmic o cultural.

Al final del dia la proposta de Ràdio Estel es basa en la informació, la tertúlia i el debat sobre els valors que formen part del nostre ideari. La família, el món dels discapacitats, l'economia, les ONG, la salut i altres entitats de servei.

reflexió i
Valors

actualitat

Cultura

Església

Solidaritat

on line

Radioestel.cat

a la carta

la millor
Música

Durant moltes hores la programació de Ràdio Estel la configura una selecció musical que no es pot trobar enlloc més. Les millors versions d'alta cançó internacional anglosaxona alternen amb clàssics europeus d'altres idiomes, amb especial presència de temes cantats en català.

programes
Religiosos

Cada dia, en hores diverses i formats diferents, oferim a la nostra audiència programes de caire religiós: la Missa, el Rosari, la lectura de l'Evangeli, Laudes i Vespres entre d'altres. La presència de Montserrat, Solius i Vallbona de les Monges és molt visible, així com les transmissions des de la Sagrada Família i la Catedral de Barcelona.

Punt de vista

Eduard Sagarra Trias

President de l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya

Síria 2014: hi ha consciència internacional?

Tenia un amic que davant d'algun fet o problema irresoluble deia: «Això no és un problema perquè no té solució.» Tenia tota la raó perquè en matemàtiques o física els problemes, o tenen solució o no en són. Si no són problemes, què són? En sociologia o en política són situacions i les situacions s'assumeixen i potser llavors es troba un desllorigador.

La reflexió, que seria extensible al que passa, per exemple, aquí a casa nostra, és totalment aplicable al conflicte de Síria. La comunitat internacional liderada pels països que defensen més —teòricament— els drets fonamentals de les persones, està quedant galdosa amb un silenci colpidor irresponsable. Recordeu el debat de fa només tres mesos sobre l'ús d'armes químiques per part del règim de Síria? Recordeu la imminència de la intervenció americana i europea per castigar l'ús d'armes químiques? Recordeu els debats al Consell de Seguretat de les Nacions Unides i els vetos de Rússia? Recordeu que una vegada signat el tractat contra les armes químiques per Síria, semblava que

els morts ja no comptaven i la guerra podia seguir tranquil·lament? Sembla que, altra vegada, l'amnèsia de les grans potències és infinita i ho han oblidat tot. Ja no interessa, no té rendibilitat.

Davant del desastre humà de milions de refugiats, d'assassinats, de morts d'innocents, d'ús de noves bombes destructives contra la població civil, i tot un mostrari d'atrocitats, el que ara discutim, en primera plana dels diaris a Catalunya, és on van o qui fa el negoci d'emmagatzemar o destruir les armes químiques. Potser serà Catalunya, Tarragona, Constantí? Bravo!

Els centenars de morts ja no són notícia. Són una anècdota a les pàgines de successos. La consciència internacional dels països defensors dels drets segur que no existeix però, la de la gent normal d'aquests països tampoc? Cal demanar que algú hi faci alguna cosa. El nostre silenci ens responsabilitza.

No hauríem d'assumir que hi ha actes de barbàrie a Síria i que són tolerats però que els podrien evitar els estats mitjançant l'ONU?

Saber escoltar

Joan Guiteras i VilanovaDegà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

«Adoro te devote»

Aquest títol llatí significa: «Devot us adoro.» És la primera ratlla d'un himne eucarístic, atribuït a sant Tomàs d'Aquino. Es canta amb música ambrosiana. És d'una gran bellesa. Té la bellesa de les coses grans i simples.

El fet de referir-me a aquest cant té un motiu entranyable. En el dia en què escric, 10 de febrer, ha estat cridat pel Senyor el bisbe Pere Tena. Havia estat professor meu i em distingia amb la seva amistat. Una mort sentida!

He comunicat aquesta notícia a un formador que viu a Roma. No he tardat ni 10 minuts a rebre la contesta. M'ha escrit: «Gràcies! Som de la mateixa quinta. Tornaré a llegir el seu comentari a l'*Adoro te devote*.» En el correu hi havia adjuntat el preciós comentari que monsenyor Pere Tena havia escrit l'any 2005, a la revista *Phase 269*.

El comentari té deu pàgines. Tanmateix, està redactat amb un estil elegant i entenedor, amarat de la teologia i l'espiritualitat litúrgiques que el senyor bisbe coneixia i vivia profundament. La predicació i la celebració eren la mostra d'un bisbe que havia estudiat i que celebrava amb la dignitat que mereixen els sants misteris.

L'escrit del professor Tena segueix les diferents

estrofes de l'*Adoro te devote*. Els comentaris són eloqüents. Canten el sagrament de l'Eucaristia, on el Senyor és realment present i adoren el do de la presència eucarística. Un profund acte de fe que afavoreix una profunda pregària davant el sagrari i amb el desig de poder participar novament en l'Eucaristia. El Concili Vaticà II exhortà a l'adoració eucarística. El papa Joan Pau II també va voler promoure aquesta adoració en decretar que l'any 2005 fos l'Any de l'Eucaristia.

El punt final és de l'escrit de Dr. Pere Tena: «Nosaltres, en l'Eucaristia, adorem el Fill únic de Déu, enviat al món, fet home per a la nostra salvació, i ens donem totalment a Ell. Amén. És un misteri de fe, en el qual entrem perquè la Paraula de la Veritat, que és Crist, ho diu i ho fa. Amén. Les nostres actituds imiten el model del lladre penitent, convertit i esperançat, al costat de Crist sofrent, i del deixeble Tomàs, que va veure les nafres de Jesús i va creure en el Ressuscitat. Podem fer-ho perquè Crist present en l'Eucaristia és el que morí, ressuscità, està assegut a la dreta del Pare, comunica el seu Esperit i tornarà al final del temps. Amén. Els "vels" de la presència de Crist són les "formes" del pa i del vi, però l'Eucaristia és pa de vida i calze de salvació. Amén. Així adorem ara el Senyor Jesús, però el nostre desig —la nostra set— és adorar-lo cara a cara, sense vels. Amén.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Notre Dame a París

Reconec que la primera vegada que la vaig veure, em movia la curiositat de qualsevol turista. També havíem de visitar la torre Eiffel, que vaig continuar pensant que estèticament és horrorosa; el Sacre Coeur, on em va costar molt d'arribar-hi amb cotxe, però que em vaig exigir aconseguir-ho entre l'embolic de carrers que hi pugen i que, com qualsevol enorme mola d'estil neogòtic, no em va agradar gens, però vaig observar i les altres vegades també, que era un lloc de pregària fervorosa; l'Arc del Triomf, per llegir-hi la llista de batalles guanyades per Napoleó, sens oblidar la flama al soldat desconegut. Aquest era el meu estat d'ànim quan vam arribar a la petita illa de la ciutat, formada al riu Sena. La catedral era tan gran com m'imaginava, i la façana tan impressionant com pensava. La sensació que vaig tenir quan m'hi vaig apropar és la mateixa que quan et lliuren un exemplar de la Bíblia profusament il·lustrat. És meravellós però pesa molt i un el deixa per a un moment més oportú. Va ser el que vam fer, hi vam entrar de seguida. L'interior impressiona d'una altra manera. S'hi respira una religiositat profunda. És la mateixa sensació agradable que he sentit les altres vegades que hi he tornat. Els turistes hi desfilen amb un silenci respectuós. És el primer lloc on he vist que la persona que guia ho fa en veu baixa, amb un micròfon i els acompanyants l'escolten a través dels auriculars. Els peus van cap al centre, sense que un sàpiga per què. El lloc, al costat de l'altar, l'ocupa un conjunt escultòric evidència marià. S'ofereix al visitant una cartolina amb les pregàries més famoses i precioses dirigides a la Verge i es convida a utilitzar-ne alguna. Molt a prop hi ha l'espai de pregària íntima, allà en silenci, sempre hi ha persones lliurades a la pregària. Les indicacions oportunes i discretes demanen que es mantingui aquesta actitud. Es recorda que el cristià reconeix al Sagrari la presència del Senyor, bona instrucció catequètica per als que ignoren la nostra fe cristiana. Buscava la «reliquia» que, com en qualsevol temple cristià d'aquell temps, era el cor de l'edifici, motiu de pelegrinatge i esperó per a l'almoina. La primera vegada la vaig veure, la darrera no, perquè s'indicava que estava en procés de restauració. Potser al lector el deixi indiferent, cada temps té els seus centres de pietat i símbols d'interès, si més no, antropològic. El de Notre Dame era la «túnica de la Mare de Déu». No vull comentar-ne l'autenticitat possible, no m'interessa gens fer-ho avui.

A la sagristia, entre una multitud d'objectes preuats i preciosos, hi vaig veure una casulla que es va utilitzar amb motiu d'unes Jornades Mundials de la Joventut. El seu únic ornament era una franja amb una encertada combinació dels colors de l'arc de sant Martí, sense seguir l'ordre de l'espectre òptic i que no era precisament la que utilitzen certes tendències actuals, radicals i no precisament simpatitzants amb l'Església. Aquesta de París resulta molt decorativa, sense enganyar ningú. Verd, blau, vermell, taronja i groc. (Continuaré.)

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

237 raons per tenir sexe

Un estudi de Cindy M. Meston and David M. Buss, fet el 2007, a la Universitat de Texas (EUA) va recollir una llista de 237 raons per tenir sexe (vegeu: Archives of Sexual Behavior). «Estils de Vida» de *La Vanguardia*, a principis de gener, va publicar les 150 primeres raons amb uns comentaris. Algunes, previsibles: per pur plaer, per aconseguir un orgasme, em va agradar el seu aspecte físic... Altres, moguts per l'atracció del moment: em desitjava, em va semblar digne de confiança, em va seduir... Per interessos aliens a la mateixa relació: aconseguir un favor especial, obtenir un augment de sou, aconseguir una feina, per una aposta, per diners, em van regalar una joia, em va convidar a un sopar molt car... Com a mitjà d'exploració: tenir una aventura, sóc un addicte al sexe, estava borratxo, volia saber si és veritat el que es diu sobre el sexe, per reafirmar la meua orientació sexual, per tenir una experiència, estava cansat de ser verge... El sexe també serveix per fer directament el mal o venjar-se: per dominar l'altra persona, volia transmetre una malaltia sexual, semblar discòrdia en una altra parella, per venjar-me, per danyar l'enemic, trencar la relació d'un rival anant amb la seva parella, per passar complicitats amb algú. La vanitat entra sovint en joc: posar a prova les meves habilitats sexuals, presumir sobre la meua experiència sexual, la persona em va afalagar, volia ser popular, volia presumir d'estar amb un famós, impressionar els meus amics, em van desafiar a fer-ho, per vanagloriar-me de conquistador, ser acceptat pels meus amics... Els autors de l'estudi van agrupar les 237 raons en quatre categories: física, consecució d'objectius, emocional i inseguretat.

En la publicació de *La Vanguardia*, sorprèn l'absència de la paraula *amor* com una raó determinant per tenir una relació sexual. En l'estudi original, *love* (amor) hi apareix sis vegades, però no sempre amb aquest significat estricte. Com a amor oblatiu, gairebé inexistent. La integració del sexe i de l'amor és un signe de madu-

«El jo és tan descomunal que no hi ha espai per al tu. Així s'escapa la felicitat»

resa, però es dona escassament en les frases de l'estudi. La relació del sexe amb la reproducció resulta gairebé simbòlica. Les motivacions que impulsen a una relació sexual poden ser molt variades, però s'hi observa amb claredat un ús narcisista i manipulador. La persona se centra sobre ella mateixa, sobre el seu ego, de manera que l'altre perd rellevància i es converteix en un mer objecte de plaer o en mitjà d'autoafirmació aliena. La mentida campa per tot arreu. En aquest context, és difícil demanar responsabilitat. Un embaràs no desitjat acaba gairebé sempre en avortament. L'absència d'amor impossibilita la fidelitat profunda. El narcisista no viu la sexualitat en ella mateixa, sinó que la converteix en un instrument de la seva mateixa grandesa. El jo és tan descomunal que no hi ha espai per al tu. Així s'escapa la felicitat. El malestar d'un mateix no es resol normalment en el canvi de parella, sinó en la transformació de la seva mateixa capacitat amorosa. L'educació en el sexe i en l'amor encara està a les beceroles.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Això de ser «practicant»?

No sé si a causa de l'edat, o de tant llegir-ho, cada vegada m'identifico més amb aquell sant Joan vellet que no es cansava de parlar de l'amor. I és que penso que, fins que un no penetra en aquest sentit de la Paraula de Jesús, no es pot entendre res del fet de ser cristià. O, fins i tot, del fet de ser humà.

Quan em trobo tanta gent que es defineix com a agnòstica o

«Déu està en nosaltres i dintre nostre el seu amor és tan gran que ja no hi falta res»

increient, recordo aquestes paraules de Joan en la seva primera carta: «Mai ningú no ha pogut contemplar Déu, però, si ens estimem, Déu està en nosaltres i dintre nostre el seu amor és tan gran que ja no hi falta res.»

És per això que, veient gent

que estima de debò i que, des de situacions límit continua estimant, em pregunto quin sentit té la famosa qüestió de si és o no és «practicant». Per què no preguntar-nos si el seu amor, el de Déu «dintre seu, és tan gran que ja no hi falta res»?

És el que he pensat jo aquest matí quan he rebut una trucada d'un amic meu de la presó. Ell no sap res d'això de «practicar», però, em parla de Déu com del seu amic que li ha enviat en mi una amiga perquè estava molt sol i no tenia ningú. I això m'ho repeteix, agraït, cada setmana.

Avui m'ha mostrat la seva preocupació per un company més jove, a qui jo li havia encomanat que ajudés. Malgrat tot el que ha fet per ell —em diu— i de com l'havia ajudat a tenir un destí per guanyar uns diners, ell no ha respost bé i, per una malifeta, l'han portat a la cel·la d'aïllament. I m'ho explicava amb molta pena. La pena de qui estima i sent la seva impotència per ajudar.

He fet tot el possible per animar-lo, li he dit que continuï estimant el seu company, però respectant-ne la llibertat...

Això és estimar i estic segura que «l'amor de Déu dintre seu és tan gran que ja no hi falta res». El meu amic, és o no és «practicant»?

Zoom

Eduard Brufau

Les pluges excepcionalment persistents que cauen al Regne Unit des del mes de desembre han provocat inundacions greus a Anglaterra i Gal·les. S'han hagut de desallotjar nombroses cases i hi ha talls importants a les vies de comunicació. A la imatge, la històrica abadia gòtica de Tewkesbury, amenaçada per l'aigua.

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H AL DIA

Informe-vos-en al telèfon: **934 092 810**
Fax: 934 092 775 -
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona
e-mail: publicitat@catcrist.com

Des del monestir

«Decor carmeli»

A Poblet solem escoltar música els diumenges al refetor en lloc de la lectura habitual. Darrerament hi he fet una experiència que voldria compartir. Es tracta d'un CD enregistrat pel grup coral Antistiana Màskili de la Bisbal del Penedès que recull l'obra del carmelita descalç màrtir (1908-1936), natural de Valls, P. Gabriel de l'Anunciació (Jaume) Balcells i Grau, beatificat a Roma el 28 d'octubre de 2007. D'entre aquestes obres, totes de tema religiós, destaca la missa *Decor carmeli*. Diuen els entesos que està molt influenciada musicalment per Lorenzo Perosi (1872-1956), compositor sacre de moda en l'època en què el P. Gabriel estudiava a Roma. Si hagués de caracteritzar amb dos adjectius la missa *Decor carmeli* triaria «serena i majestuosa»,

adjectius que escauen bé també a Perosi. Em va semblar, i per això va ser per a mi una experiència espiritual profunda, que hi havia al darrere la vivència del carmelita que, com un altre Elies, troba i reconeix la majestat de Déu en la serenitat de la brisa suau al cim del mateix Sinaí. En escoltar-la tota sencera, amb el *Kyrie*, el *Glòria*, el *Credo*, el *Sanctus* i l'*Agnus*, s'anava desplegant com un llenç el sentit i l'estructura de la santa missa. La litúrgia eucarística romana, en efecte, es desplega majestuosament i serenament entre les aclamacions inicials del *Kyrie*, que són una lloança expectant al Senyor de la glòria misericordiós que ve i és acollit enmig de l'assemblea, i les mateixes

aclamacions adreçades al final en to de súplica a l'Anyell immolat damunt l'altar, Jesús, que ens nodreix amb el Pa de Vida. Al centre hi ha la fe de l'Església, explicitada i cantada en el *Credo* on, després d'haver proclamat la Paraula de Déu, el relat de la fe es torna lloança agraïda i admirada. Les columnes que aguanten el tàlem d'aquesta fe confessada, són el *Glòria* i el *Sanctus*, dos himnes de lloança. El primer qualifica l'assemblea aplegada a la terra per lloar Déu i fer el memorial de Jesucrist. El segon qualifica l'assemblea del cel, companya dels àngels, a la qual l'assemblea de la terra desitja agermanar-se. En la missa, com en tota litúrgia, és la bellesa (*decor*) el que fa resplendir la majestat serena de Déu i propicia el trobament amb Ell.

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

Llenguatge desmesurat

Em preocupa el to que està adquirint el debat sobiranista a Catalunya. Em preocupen les declaracions d'alguns responsables polítics, d'alguns líders socials i responsables de moviments. El llenguatge pot obrir portes, però també pot tancar-ne. Mai no és neutre i, molt sovint, els conflictes armats vénen precedits per una batalla campal retòrica que ha sortit de mare. L'ús dels mots és molt rellevant en una societat civilitzada, també en les nostres llars i àmbits laborals. La continència verbal és una virtut, com també l'autodomini emocional i la capacitat de canalitzar les passions tòxiques i els instints destructius de manera no corrosiva. És especialment indigne que els responsables polítics no mesurin les paraules, que es deixin anar per un cop de ventre i intoxicuin l'ambient amb tota mena d'adjectius i consideracions que

contaminen greument l'atmosfera. Amb tot, cal fer excepcions i, naturalment, subratllar les minories excel·lents que es regeixen pel seny. També els articulistes, comentaristes polítics, tertulians i creadors d'opinió són responsables de l'ús que fan dels mots per descriure una situació. A la fi, el clima és corresponsabilitat d'un munt d'agents. Cadascú, des de la seva petita tribuna, col·labora a crear civilització i pacificar o bé encén la guspira que porta a l'enfrontament, al xoc de trens, a la violència verbal que pot obrir les portes a la violència física. Lamento profundament que alguns mitjans emprin irresponsablement els mots amb la finalitat de vendre més diaris o de tenir més audiència. Em sembla, senzillament, lamentable; sobretot si, a més a més, s'emparen en la llibertat d'expressió

per fer-ho, una de les conquestes més difícils en la història de la modernitat i que és un dret que cal defensar amb les dents. Precisament per això, s'imposa el deure de tenir-ne cura, de limitar-nos en l'exercici de l'expressió per tal de no ofendre, de no ferir, de no posar el dit a la nafra i fer jurar tota mena de ressentiments i rancors en l'esfera pública. Ens hi va molt. Prenem-ne consciència. Si volem deixar en herència un país millor per als nostres fills i néts, ens correspon mesurar els mots, persistir en les conviccions, practicar el difícil art de dialogar, però sempre des del treball de l'argumentació i del bon exercici del raonament que és el que vertaderament ens fa distints de les bèsties. Disposem de la paraula per entendre'ns i per resoldre pacíficament els conflictes. Si la paraula és bandejada, només queda la força bruta.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull
Consultor del Pontifici Consell
de Cultura

Mirada al món

Lloar Déu

Un home gran havia quedat vidu feia uns anys, havia començat a patir de les cames i ja no podia fer grans distàncies sol. Com que depenia dels altres, va demanar als fills d'estar en una residència. Convivia amb altres persones de les seves mateixes característiques i això li donava alegria. Hi enraonava i els feia riure i tots hi sortien guanyant. Tot sovint lloava Déu, cosa que li donava molta energia. Una dona jove s'havia quedat sola amb els seus fills petits, per sort tenia feina i no els mancava el bàsic per viure, per aquest motiu en donava gràcies. Tenia la sort de tenir un bon caràcter i no envejava res dels altres, somreia molt als nens i s'ocupava que a casa seva hi hagués lectura i música. Malgrat que el seu espòs i pare dels nanos no hi era, eren força feliços. Va aconseguir tenir serenor i harmonia a la casa. Tot sovint lloava Déu, això ensenyava als fills que la bellesa, la veritat i l'amor anaven de la mà del creador.

Un home amb moltes responsabilitats tenia molt poc temps per a ell i la seva família. Sempre exigint pels compromisos de feina, de vegades havia d'allargar les hores fora de casa per aconseguir-los. La presa de decisions laborals no era fàcil i li produïa maldecaps i angoixes, no sempre se'n sortia sol, tot sovint havia de demanar ajut a especialistes per intercedir i resoldre els conflictes. D'un temps ençà no tenia gaire bon ànim i se sentia molt cansat, i un dia, abans de marxar de l'oficina, va seure i va quedar-se mirant per la finestra. No era gaire tard i el sol començava a pondre's. Com que era un home llest, va adonar-se que començava el crepuscle i va decidir acomodar-se i contemplar-lo, cosa que mai no es permetia per presses. Colors preciosos es combinaven davant seu sense cap criteri de forma, ni color i, en canvi, resultaven insuperables en bellesa. Eren canviants i indescriptibles. Va fer un parell de fotos que tot

i que no eren com l'original li recordarien l'experiència i tot d'un plegat, sense esperar-s'ho, va començar a emocionar-se. Les llàgrimes li brollaven dels ulls i se sentia feliç. Els problemes d'aquell dia semblava que no eren importants, o si més no, estaven en un altre pla i va adonar-se que allò era part del que li faltava tots els dies. Després de rentar-se la cara, va marxar cap a casa a peu, i va arribar encara aviat per estar relaxat amb la família. Aquella nit va donar gràcies, però també va descobrir que si donava gràcies era perquè abans havia lloat Déu. Lloar és part de la contemplació. La lloança brolla, s'esdevé. Resultat de la sorpresa d'una bellesa insospitada, d'una autenticitat o un amor que ens depassa, quedem atònits i lloem, ens agenollem, fem una reverència. I aquesta connexió que ens sobrepassa fa que ens sentim vius i es lubriquin les ganes de viure i ser feliços. Lloar Déu és el misteri inexplicable que dona sentit a tot.

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau
Armando de Ramón. Murtra
Santa Maria dels Àngels (Xile)

Solidaritat

La paraula «solidaritat» està una mica desgastada i de vegades s'interpreta malament. És molt més que uns actes esporàdics de generositat. Suposa crear una nova mentalitat que pensi en termes de comunitat. És una reacció espontània de qui reconeix la funció social de la propietat i la destinació universal dels béns com a realitats anteriors a la propietat privada. La possessió privada dels béns es justifica per cuidar-los i fer-los créixer de manera que serveixin millor al bé comú, per la qual cosa la solidaritat s'ha de viure com la decisió de retornar al pobre el que li correspon.

De vegades, es tracta d'escoltar el clam de pobles sencers, dels pobles més pobres de la terra, perquè la pau es fonamenta no només en el respecte dels drets de l'home, sinó també en el dels drets dels pobles. Cal recordar sempre que el planeta és de tota la humanitat i per a tota la humanitat, i que el sol fet d'haver nascut en un lloc amb menys recursos o menor desenvolupament no justifica que algunes persones visquin amb menor dignitat. Escandalitza el fet de saber que hi ha prou aliments per a tots i que la gana es deu a la mala distribució dels béns. El problema s'agreuja amb la pràctica generalitzada del desaprofitament.

LÁZARO CRESPO RAMOS
Tarragona

Lluir un somriure

M'encanta la cervesa i també contemplar la natura. Llegir un llibre ficant-me a la pell del protagonista o desxifrar què pretén l'autor és un dels plaers més assequibles. Les reunions familiars, inclosos els crits de les criatures o el cansament previ de la intendència,

Frustració en els joves

Segons l'estudi *Crisi i contracte social*, elaborat per la Federació d'Ajuda per a la Drogoaddicció (FAD), es desprèn que la «frustració», el «desconcert» i la «fatalitat» s'han instal·lat en el jove. L'informe va ser presentat per Ignacio Calderón i Eusebio Megías, director general i director tècnic, respectivament, del FAD. Megías explica que els joves espanyols d'entre 18 i 24 anys es veuen com una «generació d'exclusos, sacrificada». Només el 15,1% dels joves que treballen confien a mantenir la feina durant un any, el 71% dels que no treballen veuen poc o gens probable trobar feina en aquest termini i un 80% està convençut que dependrà econòmicament dels seus familiars en el futur. «És una visió desesperançada», afirma Megías. L'estudi indica que més de la meitat dels joves veuen extremament difícil aconseguir o mantenir una feina que els agradi (61,7%), comprar o llogar un pis (59,2%), trobar o mantenir qualsevol tipus de feina (50,2%) o ser autosuficient (52,5%) en un termini de dos a tres anys.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

deixa regustos que perduren anys. Veure una pel·lícula amb pipes, reflexionar sobre els esdeveniments que m'envolten i del segle que vivim, riure'm de mi mateixa i procurar donar un toc d'humor al que sembla fosc, parlar amb els meus amics... m'ajuda a portar les penalitats. Cal gaudir de les petites coses.

Si tenim tant al nostre abast, per què de vegades és tan fàcil cedir al pessimisme, als endevins? Decididament, si hi ha algú a qui estimar, amb qui compartir o si tenim una raó per la qual viure, tenim dret a lluir un somriure permanent.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ
Tarragona

El català al País Valencià

Em pregunto si està bé que parli en català per telèfon amb algun amic, parent o conegut valencià,

o em cauran multes milionàries només perquè parlo el meu idioma matern? S'ha perdut el sentit de la proporció.

BERTA COSTA ROVIRA
Barcelona

Viure amb Déu

Em deia una persona que per ser cristià només has d'estimar el proïsme. Hi ha partits polítics que desitgen el bé per al poble, però «sense Déu». De la pietat i del coneixement de Déu sovint no se'n parla. La visió purament humana acaba amb la ignorància de les veritats de Déu. Sense Déu, el món es fa difícil i poc habitable. A l'encíclica *Immortale Dei*, el papa Lleó XIII escrivia el següent: «Sense religió, és impossible que siguin bons els costums en un Estat.»

JAUME VALLS
Barberà del Vallès

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Malalts...

A la feina convisc amb una persona molt peculiar. En els darrers tres anys sembla que ha passat tota mena de malalties. M'explico: sempre s'està queixant, és molt aprensiva. Si algú té la grip, al cap de mitja hora aquesta persona ja en té tots els símptomes. S'observa continuament i es lamenta per coses fútils. Està pendent a internet de tota informació mèdica. Què hem de fer amb gent així? Costa de suportar...

Conec més d'una persona que respon a la perfecció a la descripció que vostè fa d'aquest company de treball. Són com un sac de gemecs inesgotable. Parlen continuament de malalties que o bé no existeixen enlloc més que en la seva imaginació o bé, si existeixen, magnifiquen desmesuradament. Em recorda una mica aquella divertida obra del gran Molière titulada *Le malade imaginaire*. Jo penso que amb aquestes persones hem de tenir paciència i tacte i molta caritat. Són malalts? Probablement sí, des d'un punt de vista psíquic. A moltes d'aquestes persones que no paren de lamentar-se, d'autocompadir-se i de cridar continuament l'atenció, la millor teràpia es posar-los en contacte amb autèntics malalts, amb persones que porten amb fe, dignitat i fortalesa la creu de la malaltia.

Als nostres amics hipocondríacs els aniria molt bé un pelegrinatge a Lourdes. Recordo una senyora que vaig conèixer en una de les parròquies que he servit que, sense arribar als extrems que vostè em comenta, estava un pèl massa pendent d'ella mateixa i alarmada per petits mals molt habituals en certa edat. Va participar en un pelegrinatge a Lourdes amb la intenció que la Mare de Déu la guarís d'aquestes petites xacres. No ho va aconseguir, però va tornar transformada. Després, parlant amb ella, em va dir: «Mossèn, quant dolor hi ha al món! I jo que em queixava per coses tan petites!» La Mare de Déu, a Lourdes, li va fer un miracle: li va obrir els ulls i la va fer créixer en la caritat. A partir d'aquell moment va estar molt més pendent dels altres que d'ella mateixa i fins i tot donava gràcies a Déu per la salut de què fruïa. Sense anar a Lourdes, visitar persones malaltes de veritat per acompanyar-les fraternalment fa molt de bé. Aprofito l'avinentsa per recomanar que sempre tinguem presents els nostres germans malalts (de veritat), que els acompanyem amb la nostra pregària i la nostra fraternitat i que cerquem que tinguin l'atenció mèdica i espiritual que necessiten en aquests moments sense oblidar el sagrament de la Unció dels malalts que s'hauria de rebre en els moments i circumstàncies oportuns.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Amb bon humor

Inici de la celebració del centenari de Josep Maria Hernández Garnica

Ferran Blasi
Barcelona

A la sala d'actes de la Facultat de Comunicació Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull, al costat mateix de l'església de Santa Maria de Montalegre, on es conserven les restes mortals del Servent de Déu Josep Maria Hernández Garnica, es va celebrar recentment l'obertura del centenari del seu naixement, que s'escau el 17 de novembre.

S'hi va projectar el reportatge *Pels camins d'Europa*, que recull un perfil biogràfic d'en Josep Maria, en què es recullen testimonis de la seva fama de santedat. Entre ells, uns fotogrames de l'enregistrament d'un diàleg entre sant Josepmaria Escrivà i les persones que l'escoltaven —devien ser-ne unes cinc mil—, sobre temes de catequesi a l'Escola Esportiva Brafa, a Nou Barris, l'any 1972. Unes emotives paraules que reflectien l'afecte de sant Josepmaria per aquell fill seu, llavors greument malalt, a qui acabava de veure en una visita que seria ja la del comiat fins al Cel.

Josep Maria Hernández Garnica havia vingut a Barcelona per tal de sotmetre's a unes sessions de radioteràpia en una clínica de la ciutat, pionera en aquest tractament, però que en el seu cas no van tenir els efectes que es desitjaven.

Barcelona va ser el lloc on en Josep Maria va desenvolupar la seva tasca pastoral. Va rebre l'ordenació sacerdotal el 1944. Aquí havia dirigit molts recessos i cursos de recés espiritual, com els que tingueren lloc en una casa, ara desapareguda, a Montcada-Reixac, que feia servir l'Associació per a l'Orientació Catòlica i Professional del Dependent, i de la qual era consiliari el Dr. Joaquim Masdexart. Plau de recordar que el pare d'en Josep Maria havia tingut una considerable relació amb casa nostra; nascut a València, havia cursat els estudis de batxillerat a Barcelona i, obtingut el títol d'enginyer de camins, va ser comandant de Marina a Tarragona.

L'exercici del ministeri de Josep Maria Hernández Garnica en una ciutat cosmopolita com Barcelona, i oberta cap a Europa, li va servir d'entrenament per a la tasca que li va encomanar el fundador de l'Opus

Dei: vetllar per l'inici de la institució en països com França, Suïssa, Irlanda o Anglaterra. En tot moment va complir els encàrrecs del govern pastoral, especialment en temes més directament relacionats amb les tasques apostòliques de les dones.

La intervenció central va ser la conferència del Dr. Carlos Martín de la Hoz, autor de diversos llibres sobre Josep Maria Hernández Garnica i postulator de la seva causa de beatificació. Va parlar sobre el tema *El valor de la fidelitat*, que va ser seguida d'un viu col·loqui. Una de les idees de la conferència es pot sintetitzar en una frase: «On hi ha sants, sorgeixen sants.»

Òbviament es pot relacionar el tema de la conferència amb el missatge que sant Josepmaria va difondre des del 1928 sobre la crida universal a la santedat, que va tenir resposta generosa en Josep Maria Hernández i també en Àlvaro del Portillo i José Luis Múzquiz. Tots eren enginyers —Àlvaro i José Luis, de camins, i Josep Maria, de mines— i doctors en diferents facultats universitàries. Més endavant, el 1944, van rebre l'ordenació sacerdotal. Dins de les funcions pròpies dels sacerdots seculars, van oferir una atenció especial a servir tota classe de persones, precisament

per fer realitat aquella vocació a la santedat en les més variades situacions de la vida i en diversitat de llocs.

Tres bons amics

Aquells tres sacerdots van ser una referència per a totes les lleves de sacerdots que vindrien després. En el cas d'Àlvaro del Portillo, va col·laborar estretament amb el fundador de l'Opus Dei, va treballar en l'expansió de l'Obra a Roma i a tot Itàlia i va oferir els seus serveis en diversos organismes de la Cúria romana i en el mateix Concili Vaticà II. Per la seva banda, José Luis Múzquiz va treballar en els temps en què es posava en marxa la tasca de l'Obra als Estats Units i a altres llocs, i també va col·laborar al costat de sant Josepmaria.

S'explica així que hi hagi hagut una particular relació entre tots ells i que hagin tingut ocasió d'ajudar-se. Pensem en la preparació teològica, aconseguida amb els excel·lents professors que va proposar sant Josepmaria i que els van permetre superar brillantment els exàmens al Seminari de Madrid, amb vista a l'ordenació el 1944. Després de la dispersió per a la realització de les funcions que els van ser demanades, cal recordar l'emoti-

va celebració de les noces d'argent el 1969 a Roma i els detalls d'afecte que sant Josepmaria va tenir amb ells. A l'acte eucarístic, Josepmaria Escrivà va exhortar els assistents a demanar al Senyor per tots els sacerdots i a donar gràcies a Déu pel sacerdoci dins de l'Obra.

El Dr. Martín de la Hoz va glossar el contingut d'algunes cartes entre aquests tres sacerdots, especialment les creuades entre Àlvaro del Portillo i Josep Maria, i les que havien de tenir com a ocasió la greu malaltia d'aquest últim. I també els escrits que va fer Hernández Garnica quan ja no podia parlar i que servien per facilitar la meditació dels altres, en les quals de vegades es referia als seus dos companys, com els detalls de fraternitat que havia tingut Àlvaro amb ell.

També va intervenir a l'acte el rector de Montalegre, Dr. Francesc Perarnau, que es va referir als nombrosos fidels que visiten la tomba de Josep Maria Hernández Garnica i que recorren a la seva intercessió, tot demanant-li favors. Antonio Gil, un advocat aragonès que ha treballat sempre a Barcelona i que havia tractat en Josep Maria, va presentar l'acte. Gil és membre de la comissió preparatòria del centenari.

Recordant Joan Vidal, col·laborador parroquial

Mn. Antonio Bordàs Belmonte
L'Ametlla de Mar

El 27 de novembre del 2013 va ser cridat a la Casa del Pare Joan Vidal Margalef. Era natural de Tivissa, però quan era petit els seus pares es van traslladar a viure a l'Ametlla de Mar. En la seva infància va ser escolà de Mn. Tomàs Balfegó Farnós. A la parròquia de la Purificació de Maria

l'ajudava en les misses, amb l'administració dels sagraments, en les processons i l'acompanyava quan havia d'anar a l'Hospitalet, d'on Mn. Balfegó va ser capellà, després de la guerra del 1936.

Joan, després de casat, va estar un temps a Barcelona, però va tornar a l'Ametlla. Va treballar de barber, va tenir un negoci d'assortiment de gasolina i compaginava la seva feina amb l'ajuda a la parròquia, ja com a sagristà, on preparava

les misses dominicals i ajudava en la festa de les festes.

Durant els tres darrers anys, en Joan ja no sortia de casa. Hi anava a atendre'l, llegíem els evangelis i pregàvem, i rebia la comunió. Va morir als 83 anys i feia aproximadament un any que la seva esposa Candelaria havia mort. Cal destacar la qualitat de servei a la comunitat de Joan Vidal Margalef.

Paraula i vida

L'Església a les grans ciutats

Amb aquest comentari voldria comunicar una iniciativa per a l'any que hem començat: la celebració a Barcelona d'un Congrés internacional de Pastoral a les Grans Ciutats, que ja està en una fase bastant avançada de programació. És un esdeveniment que es farà a Barcelona durant aquest any, però que tindrà un abast internacional.

Sempre he pensat que els pastors de les grans ciutats ens hauríem d'ajudar més. Durant les congregacions generals prèvies al conclave, vaig parlar d'això amb el cardenal Jorge Mario Bergoglio, arquebisbe d'una gran ciutat —Buenos Aires—, i coincidirem en aquest interès i preocupació.

Un primer pas, previst per al proper mes de maig, serà un congrés de sociòlegs, teòlegs i experts en l'acció pastoral sobre com s'ha de fer present l'Evangeli i l'Església en les grans concentracions urbanes.

Després d'escoltar els experts, vindrà el segon pas: una trobada dels arquebisbes i bisbes d'una trentena de grans ciutats de tot el món per refle-

xionar especialment sobre les maneres d'aplicar a la vida pràctica les orientacions que ens hagin proposat els experts.

Què pretenem amb aquesta iniciativa? Senzillament, millorar la vida cristiana en les grans ciutats. Sabem que el tema ha preocupat sempre el nostre Sant Pare Francesc, des dels anys en què fou bisbe auxiliar primer i després arquebisbe d'una gran concentració urbana, coneguda com *el gran Buenos Aires*. En l'audiència que em va concedir el 6 de setembre passat, em va donar un informe sobre aquesta tema que li havien enviat des de Buenos Aires i que em guardava pensant en el nostre congrés. Una prova d'aquest interès del Sant Pare és el que diu en els números 71 a 75 de la seva exhortació apostòlica titulada *La joia de l'Evangeli*.

Atenent a aquest fet, el desig dels arquebisbes i bisbes reunits a Barcelona és que, acabades les reunions, puguem posar en mans del Sant Pare les conclusions dels nostres treballs i escoltar les

seves orientacions.

Podríem dir que l'Església no ho té fàcil a les grans ciutats. Francesc parla dels «desafiaments de les cultures urbanes» en l'apartat que he citat de l'exhortació *Evangelii gaudium*. Tanmateix, l'Església no pot oblidar que les primeres comunitats cristianes foren urbanes, nascudes en les grans ciutats d'aquell temps, i que només més tard nasqueren les comunitats cristianes al món rural, als anomenats *pagus*, on fou més persistent el paganisme.

Si he de dir amb quin propòsit esperem realitzar aquesta iniciativa, no trobo unes paraules millors que aquestes del papa Francesc a l'exhortació esmentada (n. 71): «Necessitem reconèixer la ciutat des d'una mirada contemplativa, això és, una mirada de fe que descobreixi el Déu que habita a les seves llars, als seus carrers, a les seves places. Déu viu entre els ciutadans promovent la solidaritat, la fraternitat, el desig de bé, veritat i justícia. Aquesta presència no ha de ser fabricada, sinó descoberta, encara que sigui a les palpentes, de manera imprecisa i difusa.»

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Estudiar Religió, decisió dels pares

En el temps en què els pares tenen l'oportunitat de demanar classe de Religió per als seus fills, voldria animar-vos a no deixar passar l'oportunitat d'exercir el vostre dret en concordança amb la vostra fe cristiana i també amb el desig que els vostres fills rebin una formació integral que els sigui útil per a reconèixer valors profunds en la seva vida.

Als qui s'oposen a l'ensenyament de Religió, cal recordar que aquesta assignatura no és obligatòria. Si el 75% de pares, en el conjunt de l'Estat, la demanen, quina raó democràtica es pot al·legar per negar-la?

A vegades la controvèrsia parteix del fet de confondre l'ensenyament de la Religió amb la catequesi. Això no obstant, cal no confondre-les. A Religió s'ensenyen conceptes culturals, com la rea-

litat de la Bíblia, els sagraments, els manaments... però no s'obliga ningú a la pràctica religiosa, de la mateixa manera que s'ensenyà anglès sense forçar ningú a viatjar a Anglaterra, o zoologia sense forçar els alumnes a ser veterinaris.

Si algú pensa que el coneixement de la religió no té res a veure amb la cultura, en tindrà prou a llegir qualsevol obra clàssica, d'autors italians, russos, espanyols o polonesos, per sortir de l'error. Trobaran moltes cites i referències al fet religiós, de la mateixa manera que si visiten qualsevol museu i pretenen entendre el sentit de la meitat de les seves obres d'art.

La religió està intrínsecament lligada a la literatura, a l'art i als costums dels pobles. Com pretendre entendre a fons la meravellosa arquitectura de la Sagrada Família sense conèixer la font d'inspiració

de Gaudí? O com gaudir de les obres de Shakespeare, Manzoni, Cervantes o Dostoievski, sense una mínima cultura religiosa?

No ha de resultar estrany que la Religió tingui en el currículum escolar la consideració que tenen altres assignatures, en comptes de ser considerada «una matèria», expressió que coneixem bé tots els qui hem estat estudiants: matèria que no cal prendre's seriosament.

Resulta a més que la nostra societat està molt necessitada d'assentar-se en valors profunds, per exemple els que van servir al seu dia per a fonamentar el Parlament anglès, la Constitució Americana o la Unió Europea. En temps de corrupció i de manca de referents, estudiar el sentit de la vida és molt important. I si aquest ensenyament és reclamat pels pares, per què no l'hem d'oferir?

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet

www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Maternitat consagrada

Samuel Gutiérrez

Fotos: ACNUR / B. Sokol

En el rostre de sor Angélique Namaïka, també en el timbre de veu, es deixa entreveure el dolor de tantes dones que al nord-est del Congo han estat víctimes de la guerrilla ugandesa de l'LRA. Segrestos, violacions, treballs forçats, esclavatge... Malgrat el drama terrible que han viscut, sotmeses a atrocitats difícils de concebre humanament, aquesta valenta religiosa africana porta més d'una dècada lluitant perquè el dolor no ofegui l'esperança. En aquest temps, més de 2.000 dones juntament amb els seus fills han estat acollides, acaroades, abraçades... per una germana amb cor de mare. Sor Angélique Namaïka ha estat per a elles una llum enmig de la foscor. Gràcies al seu acompanyament proper i amorós, moltes dones han pogut reconstruir unes vides marcades a foc per la violència física i sexual.

«El mèrit no és meu, no sóc cap heroïna —confessa amb humilitat la religiosa agustina, que ha visitat recentment Espanya per rebre el premi Mundo Negro a la Fraternitat 2013—. Més aviat sóc força poruga. És el Senyor qui em dona la valentia en els moments difícils.» Namaïka defuig tot protagonisme, fins i tot quan el seu treball rep el reconeixement internacional. Aquesta monja de mirada profunda i veu pausada se sent un instrument en mans de Déu: «El Senyor m'ha escollit i Ell em dona la força per acompanyar aquestes dones, intentar guarir-ne les ferides i junts reconstruir la vida.»

Després d'haver patit en carn pròpia l'experiència de ser desplaçada, sor Angélique va emprendre el 2003 una tasca d'acollida i formació que li ha valgut recentment també el premi Nansen 2013 de Nacions Unides per als Refugiats: «He estat forçada a fugir en diverses ocasions i he vist les atrocitats de l'LRA. He vist persones amb els llavis tallats, nens amb els peus i els braços amputats, he sentit la gent cridar abans que la matessin.»

Segons explica, en una d'aquestes fugides, sent ja mestra de novícies a la congregació a la qual pertany, va arribar a passar veritable angoixa. Va haver de desplaçar-se amb les germanes a un lloc boscos on no hi havia res per menjar. Per obtenir aliment havien de sortir del bosc i arriscar-se a ser capturades per l'LRA. «Estava molt angoixada —explica la religiosa— i vaig començar a cantar dintre meu: "Senyor, fes de mi el que vulguis." Repetint aquesta cançó, vaig trobar la pau interior. Des d'aleshores no he tingut més por perquè una convicció m'omple la vida: el Senyor està sempre al nostre costat; sigui quin sigui el mal que ens afligeix, Ell sempre està al nostre costat.» Aquesta és la convicció que marca també avui el treball que realitza dia i nit al Centre per a la Reintegració i Desenvolupament de

La germana Angélique s'ha convertit en mare de molts nens.

Dungu, a la República Democràtica del Congo.

Formació per guarir ferides

La seva experiència com a desplaçada l'ha ajudada a entendre la situació de tantíssimes dones que al nord-est del Congo són víctimes del grup armat pseudoreligiós Exèrcit de Resistència del Senyor (LRA), liderat pel cruel Joseph Kony. Una de les seves pràctiques més horribles és el segrestament i captiveri de joves d'entre 11 i 15 anys. Les obliguen a treballar per a ells, les maltracten i n'abusen sexualment. Quan són alliberades, solen arribar amb malalties de tota mena, i tot sovint també amb fills al seu càrrec. Hi ha famílies que fins i tot les rebutgen, i queden absolutament desamparades. És el cas, per exemple, de Rose, que va ser segrestada quan tenia 14 anys. Durant gairebé dos anys va patir la violència física i sexual dels guerrillers i es va quedar embarassada. En ser alliberada, la seva família en va renegar i es va veure obligada a

que també havien perdut la il·lusió de viure. Reconstruir aquestes vides, il·luminar aquestes foscores, és la missió que se sent cridada a realitzar sor Angélique Namaïka. «El primer que faig —explica— és sortir al seu encontre, acostar-me a elles.» Ho fa amb mitjans senzills, desplaçant-se en bicicleta, recorrent els camps de refugiats i els llocs pobres de la ciutat. «Això els dona confiança —afegeix—. Intento escoltar-les molt, faig meu el seu problema i em quedo amb elles.»

Una vegada fet el primer contacte i teixits els primers llaços d'amistat, la religiosa agustina els proposa participar en algun dels cursos de formació que dirigeix: costura, alfabetització, cuina i agricultura. «La formació és clau —confessa—. L'experiència ens diu que a poc a poc la formació pot canviar la vida. No únicament per la formació en si... Sinó també pel grup que es genera, format per dones que han patit experiències molt semblants i que juntes fan camí: canten, riuen, bromejen... Això canvia la seva visió de la vida i els permet començar a guarir ferides. Les ajuda a canviar a poc a poc i anar cicatritzant els traumatismes viscuts.»

En el cas de Rose, el curs escollit va ser el de cuina. Ben aviat va començar a preparar el seu pa, que li serviria tant per alimentar el seu nadó com per guanyar una mica de diners al mercat del poble. Avui Rose està casada i té dos fills. Treballa fent pa i guanya prou recursos per viure. És feliç i, agraïda per l'acollida i formació rebuda, continua col·laborant amb mamà Angélique al centre de formació de Dungu. «Cada vida reconstruïda —exclama la religiosa— és per a mi un autèntic miracle. No hi ha alegria més gran que la de salvar una vida, com feia Jesús!»

Juntament amb l'acollida i la formació, que són decisives, un altre pilar important d'aquest procés de reconstrucció vital és el de l'assistència psicològica i espiritual, sobretot per a les dones que han estat víctimes de la violència. Un dels secrets per a la recuperació integral és acompanyar el procés amb la Paraula de Déu i la pregària. Sor Angélique Namaïka està convençuda que recuperar aquestes mares és recuperar tota la família: «Les dones són les primeres educadores de la casa i elles, que han viscut la violència, són les que poden ensenyar més bé el llenguatge de la pau, la bona nova de l'alegria. Elles són el camí per transformar l'odi en perdó. Per això és tan important aquest treball...» I afegeix: «Tots aquests elements ajuden a guarir ferides però la formació és fonamental. Perquè els dona un horitzó a la seva vida. Si estan ocupades i concentrades en el treball, això els permet prendre una mica de distància davant les atrocitats patides al captiveri. Si no tenen coses amb les quals ocupar la seva intel·ligència, ni diners per alimentar i educar els seus fills malalts, la ferida no es guarirà.»

«Cada vida reconstruïda és un autèntic miracle. No hi ha alegria més gran que la de salvar una vida, com ho feia Jesús!»

pidolar pels carrers del camp de refugiats. Quan gairebé ja havia perdut tota esperança, un àngel es va creuar al seu camí. Tenia rostre de dona i de mare. Era la germana Angélique.

La història de Rose no és única. Tot i que amb matisos i accents diferents, s'assembla a la de moltes altres dones

ACULL DONES I NENES VÍCTIMES DE LA VIOLÈNCIA

da a reconstruir vides

«He vist les atrocitats de l'LRA: persones amb els llavis tallats, nens amb els braços amputats, he sentit la gent cridar abans que la matessin»

Perifèries geogràfiques i existencials

L'exigència d'una missió com la que desenvolupa Namaika al Centre de Reintegració i Desenvolupament de Dungu l'ha portada moltes vegades als límits de les seves forces i l'ha abocada irremeiablement a la soledat. «És una feina voluntària, gratuïta i exigeix un gran sacrifici —assenyala sense ànim de lamentar-se—. Aquesta crida no la té tothom. Trobar voluntaris que donin el seu temps per ajudar els altres no és gens fàcil... No tinc diners per pagar gairebé ningú. És una crida a servir gratuïtament els altres, a consagrar les seves vides al germà. Em sento sola en aquesta tasca, però no em desanimo. Perquè m'acompanya una veu interior: "Encara que tothom t'abandoni, jo no t'abandonaré mai." Físicament puc caminar sola, però espiritualment hi ha Algú que m'acompanya.»

Malgrat l'inevitable sentiment de soledat que l'acompanya, Angélique Namaika se sent recolzada espiritualment per l'Església. El mateix papa

Namaika sol desplaçar-se en bicicleta cercant dones a les quals ajudar.

Francesc, a qui ha tingut ocasió de saludar recentment a Roma, l'ha animada a continuar donant la vida pels altres. Les intuïcions del nou Sant Pare l'omplen d'esperança. Ella sap molt bé el que són les perifèries geogràfiques i existencials i també sent que és el lloc on l'Església ha d'estar avui especialment

present. «La trobada amb Francesc m'ha consolat molt —explica—. M'ha animat a continuar ajudant les persones més vulnerables, desplaçades i refugiades. I m'ha donat la benedicció. Això em dóna molta força.»

No fa gaire, en una trobada amb religioses, Francesc les convidava amb

insistència a no ser solterones sinó mares. Aquesta imatge tan eloqüent va donar la volta al món, per la seva frescor i novetat. En alguns indrets, però, com passa a l'Àfrica, la maternitat espiritual de les religioses és cosa freqüent i molt fèrtil. La mateixa Angélique Namaika està exercint de mare per a tantes i tantes dones que necessiten acollida i afecte. Tant és així que a Dungu, on hi ha el Centre de Reintegració i Desenvolupament, ningú no li diu germana. Allí tothom li diu mama: «Nosaltres, les religioses, hem d'acceptar i viure aquesta crida urgent a engendrar i donar a llum. L'amor d'una mare és fonamental per créixer sa i amb esperança. Ho sabem, hi ha ferides que només es guareixen en mans d'una mare...»

Mamà Angélique somriu. Està contenta pels premis que li acaben de concedir. I no perquè sigui un reconeixement a la seva persona! Sinó perquè són una resposta a la pregària que havia clamat al Senyor: «Necessitàvem recursos per a un projecte que cada cop s'està fent més gran. L'hi vam demanar al Senyor i Ell ens ha contestat. Això ens permetrà millorar la formació i també construir un centre pediàtric per guarir els infants. Estem molt contents i agraïts per aquest regal que Déu ens ha fet!»

Per col·laborar amb els projectes d'Angélique Namaika: tel. 934 278 577 (missioners combonians)

La formació és clau per guarir les ferides del passat.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA 2)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

FEBRER

23. DIUMENGE

Diumenge VII de durant l'any, Verd. Lectures: Levític 19,1-2.17-18 / Salm 102 / 1 Corintis 3,16-23 / Mateu 5,38-48
SANTORAL: Marta d'Astorga, vg. i mr.; Policarp, b. i mr.; beata Rafaela de Ibarra.
24. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 3,13-18 / Salm 18 / Marc 9,14-29
SANTORAL: Edilbert; beata Josepa Naval i Girbés; Modest, b.; Primitiva, vg.; Sergi, monjo i mr.
25. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 4,1-10 / Salm 54 / Marc 9,30-37
SANTORAL: Cesari; beat Sebastià d'Aparicio, rel.; Valeri, erm.
26. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 4,13-17 / Salm 48 / Marc 9,38-40. Girona
- i Sant Feliu de Llobregat: Santa Paula Montal (MO), Blanc.

SANTORAL: Alexandre, b.; Nèstor, mr.; Porfiri, b.
27. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 5,1-6 / Salm 48 / Marc 9,41-50
SANTORAL: Baldomer; beata Francina-Aina Cirer, rel.; Gabriel de la Dolorosa, rel.; Honorina, vg.
28. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 5,9-12 / Salm 102 / Marc 10,1-12
SANTORAL: Hilari, p.; Rufí, mr.

MARÇ

1. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 5,13-20 / Salm 140 / Marc 10,13-16
SANTORAL: Albí, b.; Eudòcia i Antonina, mr.; Lleó, mr.; Rossend, b.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Ull per ull o amor sense límits?

Comentem avui les dues darreres antítesis (d'un total de 5) amb què Jesús dona acompliment a la Llei consignada en el Pentateuc (5 llibres). Totes elles tenen la mateixa estructura: «Heu sentit que fou dit... però jo us dic...» La quarta antítesi: «Ull per ull, dent per dent», la llei del talió, ha esdevingut un proverbi i malauradament es practica encara avui a petita o gran escala. Jesús formula un principi general: «No us confronteu amb el Maligne», amb la mateixa manera, i l'il·lustra amb 5 exemples. El primer és molt radical: «Al contrari, al qui et *pegarà* a la galta, para-li també l'altra», proverbial també, però que no s'ha de prendre a la lletra, com fem sovint. El segon: «*I el qui vol* pledejar amb tu per prendre't el vestit, deixa-li també la túnica», una recomanació molt sàvia avui dia en litigis d'herència. El tercer: «*I qui et constreny* a caminar una milla, vés-te'n amb ell *encara altres* dues», o sigui 3 en total, sense posar límits a l'acompanyament moral d'una persona, per molt que t'hagi forçat a fer-ho. El quart i cinquè són correlatius: «*A qui et demana, dona-li, i al qui vol manllevar un préstec*, no li giris l'esquena», en positiu i en negatiu. La cinquena antítesi és encara avui també moneda de canvi: «*Estimaràs el teu pròxim i odiaràs el teu enemic*», expressió que no es troba en la Llei, però que equival en arameu a «no tens per què estimar el teu enemic». Jesús hi contraposa 4 imperatius (el text normal els abreuja en 2): «*Estimeu els vostres enemics, beneïu els qui us maleeixen, feu el bé als qui us odien* i pregueu pels qui us *calumnien* i us persegueixen.» Els bons deixebles no poden odiar ningú, si volen arribar a ser fills de Déu: «perquè esdevingueu fills del vostre Pare que està en els cels...» i han de sobrepassar els recaptadors de tributs i els pagans, tan menyspreats pels jueus. Els fills i filles de Déu s'han de poder comparar amb ell: «*Sigueu, doncs, perfectes, tal com el vostre Pare en els cels és perfecte.*»

Lectures bíbliques

Diumenge VII de durant l'any

Lectura primera

Lv 19,1-2.17-18

Estima els altres com a tu mateix

Lectura del llibre del Levític:

El Senyor digué a Moisès: «Digues a tota la comunitat dels israelites: sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant.

»No tinguis malícia als teus germans dins el teu cor. Reprèn els altres, si cal; així no et faràs responsable del seu pecat. No et vengis ni guardis rancúnia contra ningú del teu poble. Estima els altres com a tu mateix. Jo sóc el Senyor.»

Salm responsorial

102

Beneeix el Senyor, ànima meva,
del fons del cor beneeix el seu sant nom.
Beneeix el Senyor, ànima meva,
no t'oblidis dels seus favors.

R. El Senyor és compassiu i benigne.

Ell et perdona les culpes
i et guareix de tota malaltia;
rescata de la mort la teva vida
i et sacia d'amor entranyable. **R.**

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, ric en l'amor.
No ens castiga els pecats com mereixíem,
no ens paga com deuria les nostres culpes. **R.**

Lectura segona

1Co 3,16-23

*Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist,
i Crist és de Déu*

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, no sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres. Que ningú no s'enganyi ell mateix. Si entre vosaltres algú es té per savi segons la saviesa del món present, que es faci ignorant, per poder arribar a ser savi de veritat. Perquè, davant de Déu, la saviesa d'aquest món és ignorància. L'Escriptura diu: «Fa caure els savis en els seus propis paranyos.» I també: «El Senyor sap què valen els pensaments dels savis: no s'aguanten més que el fum.» Per tant, que ningú no es gloriï de ser seguidor de cap home. Tot és vostre: Pau, Apol·ló, Quefes, el món, la vida, la mort, el present, el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu.

Al-leluia

1 Jn 3,16-23

*Els qui fan cas de la paraula de Jesucrist
han arribat de debò a estimar Déu perfectament*

Evangelí

Mt 5,38-48

Estima els enemics

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Ja sabeu que, als antics, els van dir: "Ull per ull, dent

per dent." Doncs jo us dic: No us hi torneu, contra els qui us fan mal. Si algú et pega a la galta dreta, para-li també l'altra.

»Si algú et vol posar un plet per quedar-se el teu vestit, dona-li també el mantell. Si algú t'obliga a portar una càrrega un quart d'hora de camí, portali mitja hora. Dona a tothom qui et demani, no et desentenguis del qui et vol manllevar.

»Ja sabeu que van dir: "Estima els altres", però no els enemics. Doncs jo us dic: Estimeu els enemics, pregueu per aquells que us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel: ell fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos. Perquè si estimeu només els qui us estimen, quina recompensa mereixeu? Els publicans, no fan també el mateix? I si només saludeu els germans, què feu d'extraordinari? Els pagans, no fan també el mateix? Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial.»

Ja han arribat els nostres peus al teu llindar, Jerusalem

Dr. Rafel Serra i Abellà
Prevere de l'arxidiòcesi de Tarragona

L'estimat bisbe Pere Tena i Garriga ja ha traspassat el llindar i ha entrat, així ho creiem i ho preguem, per la misericòrdia de Déu, a la ciutat santa de la Jerusalem del cel, la que resplendeix per la glòria de l'Anyell, «en la ciutat que no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror, i l'Anyell és el gresol que la il·lumina (Ap 21,23). Que reposi en la pau, la pau que és Déu mateix. Aquest setmanari ha gaudit des del seus inicis del mestratge, ple de saviesa, del bisbe Pere Tena que ens endinsava en el coneixement de la celebració de la Litúrgia, com el do estimat del Senyor a l'Església, *com el que és en si mateixa*: «font i plenitud de la vida de l'Església». Catalunya Cristiana ha de tenir per un honor molt gran haver tingut com a col·laborador, savi i fidel, el bisbe Tena, al cel sigui. Hi ha pàgines que passen, però aquelles que ell ha escrit aquí setmanalment formaran part del corpus de la seva obra i de la seva valuosíssima aportació, tant en extensió com en profunditat, a la ciència litúrgica. Qui pot dubtar que en la història de l'aplicació i de la recepció de la Reforma litúrgica del Vaticà II al nostre país caldrà posar el nom de Mons. Pere Tena en un primeríssim lloc? El bisbe Pere Tena no era tan sols un savi de la Litúrgia, sinó també un pastor del poble de Déu i, per tant, un celebrant dels Sants Misteris i ministre dels sacraments de la nova aliança. Ell no era

només un professor de Litúrgia, sinó un mestre de la Litúrgia. Tots els qui hem estat alumnes seus i hem escoltat o llegit el savi mestratge de Mons. Pere Tena sabem perfectament que ell no era tan sols un liturgista, sinó un teòleg de la Litúrgia, que ell vivia espiritualment amb profunditat dins del seu cor i la celebrava amb una gran reverència. Quan celebrava la Litúrgia tot era cor i mirada, profunda i adoradora, dels sants dons posats damunt de la Mesa del Senyor. Era una mirada que em feia pensar en les paraules de sant Ambrós: «Crist ho és tot per a nosaltres.» És una imatge inoblidable del bisbe Tena celebrant la Litúrgia! Per això, el seu mestratge sobre la Litúrgia esdevenia mistagògic. Ara fa molts anys, quan l'escoltava a classe, a la nostra Facultat, pensava en el meu interior: «Aquestes classes tenen alguna cosa de les catequesis mistagògiques de sant Ciril de Jerusalem, que llavors aprenia de llegir.» Amb intel·ligència i en bona pedagogia ens feia enamorar de la celebració cristiana del misteri i ens en feia descobrir tota la bellesa. Una bellesa que ve de l'interior del misteri que celebrem, que és la Pasqua del Senyor. Mn. Pere Tena ens desvelava tota la Litúrgia cristiana, il·luminada per la glòria del Senyor Ressuscitat. Era així que l'estimat i recordat mestre ens endinsava en el Misteri

del Crist, del qual la Litúrgia n'és l'epifania més alta. El bisbe Pere Tena ho sabia transmetre ja que allò que ensenyava i celebrava ho vivia dins del seu cor. I s'entristia quan la Litúrgia apareixia banalitzada i trivialitzada i no deixava lloc a la presència del Senyor i del seu Sant Esperit que vivifica la Paraula de l'Escriptura, el pa i el vi de l'Eucaristia i en el cor tant dels ministres de la celebració cristiana com dels qui en participen. No hem d'oblidar que la seva tesi doctoral versava sobre l'eclesiologia. Això determinà la seva teologia de la Litúrgia celebrada sempre en *l'Església i per l'Església*. Una Litúrgia que no pot ser mai arbitrària, perquè sempre és eclesial. Tot el que és l'Església ho és perquè té el baptisme, l'Eucaristia i el ministeri. Tantes vegades li ho varem sentir explicar! D'aquesta manera comunicava als seus alumnes un amor molt gran a l'Església. Podia fer-se ben seves les paraules del salm: «Senyor, estimo la casa on habiteu, l'indret on resideix la vostra glòria» (Sl 26,8). Ara, el bisbe Pere Tena, per la gran misericòrdia de Déu ja participa de l'assemblea del cel i del banquet del Regne de Déu. Per aquest Regne ell va viure, ell que suplicà tantes vegades el seu adveniment. Que visqui en el Regne que ell va predicar i va celebrar amb un intensíssim amor en l'Eucaristia aquí a la terra. Amb senzillesa de cor li diem: *Fins al cel, mossèn, i gràcies per tot el que ens heu ensenyat i testimoni.*

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Beata Caritat Brader

- ✓ Nascuda a Kaltbrunn, Suïssa, el 1860
- ✓ Missionera a l'Equador i Colòmbia
- ✓ Fundadora de les Franciscanes de Maria Immaculada
- ✓ Va morir a Pasto, Colòmbia, el 1943
- ✓ Canonitzada el 2003 per Joan Pau II

Filla d'un dels cantons més catòlics de Suïssa, Sant Gall, on hi ha el famós monestir homònim, va créixer en una família pietosa. En sentir la crida a la vida religiosa, Caritat Brader va ingressar al veí convent franciscà d'Alstätten quan tenia vint anys. En aquesta comunitat va exercir com a formadora. El 1888 ella, juntament amb cinc germanes més, va ser enviada com a missionera a l'Equador i més tard va ser transferida a Colòmbia, on va ser catequista de nens i es va dedicar a l'atenció dels més pobres.

Les greus necessitats de la regió van fer néixer en la beata Caritat Brader la crida a fundar una congregació dedicada específicament a la missió. Va ser així com el 1893 veien la llum les Germanes Franciscanes de Maria Immaculada, dedicades a evangelitzar i a tenir cura dels més pobres. Les primeres germanes eren totes suïsses, però ben aviat se n'hi van afegir de colombianes. Com a superiora general la beata Caritat Brader va poder veure com el 1933 la congregació rebia l'aprovació papal i com la seva obra s'estenia per diversos països d'Amèrica Llatina.

Els bisbes catalans preparen la visita «ad limina»

Comunicat de la reunió núm. 209 de la Conferència Episcopal Tarraconense

Redacció

Barcelona

Fotos: MCS Arquebisbat de Tarragona

Del 3 al 8 de març els bisbes catalans faran la tradicional visita *ad limina apostolorum* a Roma. Aquesta visita té un important significat per fer visible la unitat i la comunió dels successors dels apòstols amb el successor de sant Pere i de les Esglésies locals amb l'Església de Roma.

Està previst que el papa Francesc rebi els bisbes de les dues províncies eclesiàstiques que formen la Conferència Episcopal Tarraconense el divendres 7 de març al matí.

Els bisbes catalans veneraran els sepulcres dels Sants Apòstols Pere i Pau i s'entrevistaran també amb els responsables de diversos dicasteris de la Cúria Romana.

En aquest sentit, els bisbes han demanat als fidels, ja des d'ara, la pregària per la persona del Sant Pare Francesc i el seu ministeri d'unitat en la comunió, i també per tots els bisbes de Catalunya que faran la visita, per tal que sigui un moment de gràcia «per a les nostres Esglésies diocesanes, perquè, renovades per l'Esperit Sant, puguin dur a terme la seva missió evangelitzadora».

Els bisbes catalans van preparar la visita *ad limina* en la darrera reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense, celebrada els dies 13 i 14 de febrer a la casa d'exercicis Sant Ignasi de Sarrià, a Barcelona. La reunió va ser presidida per Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona i primate, i hi van assistir tots els seus membres.

Record pel cardenal Carles i el bisbe Tena

En començar la reunió núm. 209 de la Conferència Episcopal Tarraconense, el cardenal Lluís Martínez Sistach va tenir un record i una pregària pel cardenal Ricard Maria Carles, arquebisbe emèrit de Barcelona, traspassat el 17 de desembre del 2013, i per Mons. Pere Tena i Garriga, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona, que va morir el passat 10 de febrer del 2014.

«El Papa rebrà els bisbes de les dues províncies eclesiàstiques que formen la Conferència Episcopal Tarraconense el divendres 7 de març al matí»

«El diàleg amb professors de les Facultats de Filosofia i Teologia va servir per reflexionar sobre el proper Sínode dels Bisbes»

Mons. Francesc Pardo, com a president del Secretariat Interdiocesà de Pastoral de Joventut (SIJ), acompanyat d'alguns membres del SIJ —Marta Jiménez, Mn. Jordi Callejón i Anna Robert—, van informar els bisbes dels diferents aspectes organitzatius i de contingut de l'Aplec de l'Esperit, la trobada interdiocesana de joves de les deu diòcesis catalanes i de les illes Balears i Andorra, que tindrà lloc a Banyoles, bisbat de Girona, el proper dissabte 7 de juny, vigília de la festa de la Pentecosta, i que enguany té com a lema «És el Senyor».

Mons. Francesc Pardo, acompanyat de Mn. Jordi Font, consiliari nacional de Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, va informar els bisbes de diverses qüestions relacionades amb l'escoltisme. També va informar d'alguns projectes del Moviment de Centres d'Esplai Cristians.

Revisió del 1r volum de la Litúrgia de les Hores

Així mateix, els bisbes van aprovar la revisió del 1r volum de la Litúrgia de les Hores, que comprèn els temps litúrgics de l'Advent i del Nadal. El text revisat el van presentar Mons. Joan Enric Vives, president de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia, i Mn. Joan Baburés, delegat de Litúrgia de Girona; en ell hi han treballat també els altres delegats de Litúrgia de les diòcesis catalanes, així com altres experts.

Mons. Vives, secretari de la CET, va presentar als bisbes el balanç econòmic de l'any 2013 i el pressupost de l'any 2014 del Fons Comú Interdiocesà, els quals van ser estudiats

i aprovats. Els bisbes van tractar també diverses qüestions relatives a ensenyament, catequesi i apostolat seglar.

Matrimoni i família

El Matrimoni i la Família va ser el tema de la XXVI reunió de treball de la CET amb els professors de les Facultats de Teologia (FTC) i de Filosofia (FFC) de Catalunya. Hi van assistir, per part de la FTC, el degà, el Dr. Armand Puig, i els professors Margarida Bofarull, Joan Planellas i Domènec Valls, i per part de la FFC, el degà, Dr. Jaume Aymar, i els professors Sílvia Coll-Vinent, Ignasi Roviró i Francesc Torralba.

La reunió de treball va començar amb la presentació de dues ponències que van anar a càrrec del Dr. Francesc Torralba i la Dra. Margarida Bofarull. Un llarg diàleg entre els bisbes i els professors assistents va seguir a les ponències i va contribuir a la preparació de les qüestions que el Sant Pare Francesc ha plantejat per al proper Sínode dels Bisbes.

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

al^kilando
by FINCAS GANDIA ■

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

Barcelona

«El llenguatge del Papa va directe a la consciència»

Celebrades les jornades anuals del Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església

Gerard Carrion / Flama

Els dies 10 i 11 de febrer, l'Aula Magna de la Facultat de Teologia de Catalunya va acollir les Jornades del Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (Sedase), amb el títol *La doctrina social de l'Església i el papa Francesc. Ser cristians i ciutadans en temps de crisi*. Van intervenir-hi Antoni Babra, Eusebi Cima, Rafael Hinojosa, Joan Costa, Enric Puig, Ramon Ollé i Enric Vendrell. La inauguració comptà amb l'assistència de l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Lluís Martínez Sistach.

Antoni Babra, director del Sedase, va ser l'encarregat de fer la presentació de les jornades. «El papa Francesc, provinent d'una gran urbs com Buenos Aires, dóna un nou impuls al concepte de ciutadania, des de les realitats humanes d'exclusió social i des de la necessitat de nova evangelització en l'àmbit de les relacions humanes fonamentades en el primat de Déu.»

Després de la ponència del Dr. Babra, va tenir lloc una taula rodona moderada pel professor de la Facultat de Teologia de Catalunya Domènec Valls, en la qual van participar Eusebi Cima, president de la Federació d'Empresaris de la Petita i Mitjana Empresa; Rafael Hinojosa, expresident del Consell de Treball econòmic i social de Catalunya; i Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant'Egidio.

Es va parlar de la necessitat que les empreses tinguin una actuació ètica. En aquest sentit, segons Eusebi Cima, el benefici empresarial ha de revertir en la cohesió social. Això, però, topa amb la realitat actual, amb un 50% d'atur entre els joves. «El treball s'està convertint en un bé escàs i s'ha de repartir a partir dels nous horitzons de

«Francesc, provinent d'una gran urbs com Buenos Aires, dóna un nou impuls al concepte de ciutadania»

treball», va destacar Hinojosa. Segons l'expresident del Consell de Treball econòmic i social de Catalunya, els sindicats s'han de renovar, sobretot els quadres dirigents, que acumulen anys

i anys en la direcció, de manera que la mateixa assemblea de treballadors ja no els accepta.

Finalment, el responsable de Sant'Egidio, Jaume Castro, va manifestar que en temps de crisi apareix visiblement el drama de la pobresa a la ciutat. Destacà que actualment hi ha 3.000 persones sense sostre a Barcelona i un risc de pobresa extrema en infants i ancians.

El segon dia de les jornades va comptar amb la conferència del Dr. Joan Costa, membre del Sedase, que va parlar de *La Doctrina Social de l'Església en el magisteri del papa Francesc*. Segons va destacar, la novetat del magisteri del papa Francesc és el llenguatge directe, colpidor, que va directe a la consciència, que interpel·la vitalment i

que no deixa ningú indiferent perquè posa en relleu alguns aspectes als quals hom no ha donat prèviament tanta importància. Així, Francesc ressalta la preocupació pels pobres com a inici de tota reflexió posterior, sustentada en la dignitat de tot ésser humà i en la identificació amb Crist.

El Dr. Joan Costa va cloure la seva intervenció recordant que el que fa el Sant Pare, sobretot, és sacsejar les consciències. Fa pràctica i operativa la doctrina que ja sabem, és a dir: passar del cap al cor i a les mans.

A continuació va tenir lloc una taula rodona moderada de nou pel professor Domènec Valls, i en la qual van intervenir el P. Enric Puig, director de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya; Ramon Ollé, delegat de Mitjans de Comunicació Social de l'arquebisbat de Barcelona; i Enric Vendrell, director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

El P. Enric Puig va destacar com la Doctrina Social de l'Església s'insereix en el sistema educatiu, i ho va fer recordant diversos documents del papa Francesc quan era cardenal arquebisbe de Buenos Aires. Seguidament, Ramon Ollé va recordar la importància de la ràdio, la televisió i la premsa per al papa Francesc. I va centrar-se a parlar, a través de l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, de com influeixen els mitjans de comunicació en la societat i com nosaltres els servim. Finalment, Vendrell va distingir laïcisme de laïcitat. El fet religiós no s'ha de veure estrany en la vida pública i ha de servir per garantir el bé comú.

El Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (Sedase) va ser instituït ara fa vint anys dins el Departament de Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC).

Va ser fundat pel professor Mn. Antoni M. Oriol Tataret amb l'estreta col·laboració de Concepció Huerta i de Mn. Joan Costa.

«Resurrecció»

Durant els dies 10 i 11 de febrer, paral·lelament a les Jornades d'Ètica i Món Contemporani, s'ha exposat l'escultura *Resurrecció*, de l'artista italià Guido Dettoni della Grazia. La peça, un encàrrec per a la parròquia de Sant Ignasi de Singapur, s'ha pogut visitar a la capella de la Crucifixió del Seminari de Barcelona. En aquesta foto podem veure Miquel Albert Soler, invident, director del programa *Missatge en una ampolla*, de Ràdio Estel, descobrint l'obra de Guido Dettoni della Grazia. Així mateix, el poeta Carles Duarte li ha dedicat un poema, titulat també *Resurrecció*: «S'obren les mans de l'aire / perquè en un vol d'albada, / des del sepulcre obscur / cisellat a la roca, / des de l'esglai del crit / que esquinçava les hores, / s'enlaira, / després de la mortalla que acollia el cos, / ja pura llum el rostre, / el gest de Déu en un núvol de marbre, / on l'ombra de la vida de terra que va ser / i el traç ferit de la llança clavada / retornen a la casa sense nafres, / sense temps, / on l'univers, / en un mirall encès, / s'escriu en l'horitzó, / com els pètals de l'aigua / als mars il·limitats de l'ànima.»

Agustí Codinach

En el traspàs de Mn. Josep Maria Totosaus i Martorell

Josep Maria Feliu
Advocat

En Josep Maria va lliurar l'ànima al Pare, la matinada del dia 8 de febrer, a casa, com ell volia, al Pi. Aquesta casa que l'ha acollit en els darrers anys —els llargs anys de la seva feixuga malaltia— i que representava per a ell i per a Mn. Joan Batlles, que amorosament l'ha acompanyat sempre, l'encarnació d'una manera d'entendre el seguiment de Jesús. Una manera de viure el mestratge evangèlic, que han fet del Pi, primer de la mà de Mn. Vidal Aunós i ara de la de Mn. Gaietà Casacoberta, cau, aixopluc i casal, per a molts que hem buscat en el rigor de l'exigència de la paraula revelada, però també en la discreció de les formes, l'intent de fer present en el dia a dia el compliment del primer manament que ens ve de Jesús: estimeu-vos els uns als altres.

Mossèn Josep Maria Totosaus i Martorell, prevere de l'Església a Catalunya. Un binomi en ell indestruïble, i expressió dels dos pilars en què es fonamentà la seva trajectòria personal i el lliurament total de la seva vida: el servei de Déu revelat en la paraula de Jesús i Catalunya, la pàtria que el va veure néixer.

Un servei, una doble missió que en ell només podien ser entesos des de la radicalitat i la coherència que neixen de l'exigència en el compliment del que entenia i anunciava com a model: el seguiment de Jesús. El compromís en la seva paraula no ens permet mirar enrere —sovint ens deia—: l'anunci de

Agustí Codinach

Mn. Josep M. Totosaus, a l'esquerra de la imatge.

«En ell rigor, exigència, afabilitat i tendresa han estat indissociables»

l'evangeli és el model, la interpel·lació i la invitació a seguir que se'ns ofereix a cada u.

I és precisament aquest anunci descarnat, sense guarniments ni formalismes, el que sovint el va fer poc comprès i incòmode. En Josep Maria, lluny de tot convencionalisme va romandre fidel a la paraula, a l'exigència, en una visió que ara, més que mai, entenem com a profètica i al marge, per tant, de tota fanfàrria, carrincloneria i infantilisme. En Josep Maria va conjuminar l'expressió de la seva radicalitat amb un

exquisit sentit d'estimació a l'Església, d'un amor i un compromís que neixen i tenen la seva raó de ser en un idil·li apassionat per la Paraula, per l'Evangeli, per la veritat revelada que reconeix en Jesús, amb tota la seva humanitat i transcendència. I és que parlar d'en Josep Maria

Totosaus és parlar d'intel·ligència. La intel·ligència en què troben suport una ferma i sòlida formació acadèmica, una memòria prodigiosa i l'expressió més discreta i planera del coneixement assolit. Fermesa, rigor i exigència posats al servei dels altres i que adornava magistralment amb el més exquisit sentit del humor i finor en el tracte. Per a la correcció més severa sabia trobar en cada moment l'expressió més balsàmica, perquè en Josep Maria mestre i model ha anat íntimament vinculat a l'amic.

També en la seva passió per Catalunya i la defensa dels seus drets destaca com de rectilini ha estat el plantejament de la seva trajectòria! En temps sovint marcats per la deixadesa, per l'afebliment dels principis i per l'oportunisme, la seva veu des de l'Església en defensa dels drets nacionals va tronar sempre alta i clara i, potser per això, va resultar massa cops incòmoda. També aquí

en Josep Maria ha tastat l'amarg regust de la incomprensió i la dificultat de ser profeta a la pròpia casa.

I sempre, però, embrancat en el més rigorós dels treballs trobaves en Josep Maria amic. Perquè en ell rigor, exigència, afabilitat i tendresa han estat indissociables. Ha estat l'amic que ha sabut amb delicat respecte apropar-se al patiment dels altres i entregar també amb humilitat el seu propi patiment cercant en les persones estimades el consol i l'ajut.

Descansa en Pau, Josep Maria.

Anton Raventós, un home per als altres

Patronat de la Fundació Oscobe

El dia 14 de febrer es compleix el primer aniversari de la mort, a Girona, del pare Anton Raventós Espona, jesuïta. Des dels seus inicis a la parròquia de Mare de Déu de Bellvitge de l'Hospitalet de Llobregat, al 1969, es va comprometre amb els problemes d'un barri d'immigració, on mancava gairebé tot, en ser de nova creació.

Les iniciatives que partien de la parròquia foren determinants per animar, unir voluntats, crear proximitat, generar complicitats..., i molt aviat van ser molts els que participaven en activitats socials de barri i parroquials.

L'Anton administrava sagraments, però no oblidava abordar els problemes socials i d'urbanisme, proposant alternatives. Sempre va defensar que no s'iniciaria la construcció d'un nou temple mentre faltessin serveis bàsics. Des de l'església-barracó es va donar suport a lluites i tancaments per aconseguir farmàcies, ambulatoris, etc.

Gràcies a ell, els veïns van entendre la necessitat de no tancar mai els ulls davant el drama del sofriment humà, aprofundir en vivències humanes

que van donar sentit a la seva vida, van sentir una Església més propera i servidora, van descobrir el sentit de comunitat aglutinant parers, afectes i ideals i van descobrir l'exigència amorosa d'una relació de parella, en els grups de matrimonis.

L'Anton va contagiar un clima d'il·lusió, sa, que s'estenia com una xarxa subtil per tots els àmbits del propi barri i de la comunitat cristiana, fins als nens i joves. Aquests van passar a ser la seva gran preocupació. Entenia que per desenvolupar-se com a persones, els joves necessitaven un barri digne, amb llocs d'esplai, serveis bàsics i el suport d'una comunitat cristiana viva.

Durant els anys 80, des de Girona, a Sant Gregori, per sobre de Taialà, al costat d'altres persones de la comunitat cristiana originària, inicià un projecte precursor d'inserció de joves sota el lema «Aprendre a treballar amb l'experiència», que s'anomenà Oscobe.

Els joves es comencen a implicar en circumstàncies i àmbits simulats als de caire laboral, en què, en descobrir les seves limitacions, se senten recolzats, dotats amb coneixements empírics i

pràctics, i amb forces i capacitats per traspasar aquests condicionants de vida, dels que no són responsables.

Així, l'Anton impulsà cursos de construcció per rehabilitar les masies de la finca, i després cursos de cambrer i ajudant de cuina en un restaurant o una casa de colònies; cursos de viverista, jardiner o d'horta en els terrenys de la finca; una residència per acollir joves sense llar o sense pares i alguns pisos per completar el seu procés d'autonomia personal.

Des de llavors la Fundació Oscobe, de Girona, continua desenvolupant aquest ventall de serveis formatius per a aquests joves que constitueixen la preocupació de l'Anton Raventós.

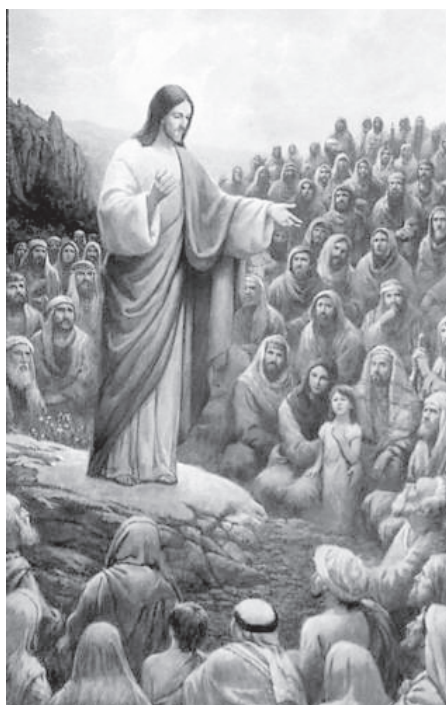
Avui Oscobe ha incrementat la seva tasca formativa donant acollida i formació a la població de joves redirigida per ajuntaments i Generalitat, i proporciona la inserció laboral a persones en risc d'exclusió social, mitjançant diverses activitats econòmiques a l'empresa d'inserció Brot.

El consiliari diu...

Vi nou en bots nous

El Regne de Déu és novetat. Aquesta és una de les conclusions més importants que, entre tots, vam treure en la reunió mensual d'animadors de Vida Creixent dels bisbats de Barcelona, Sant Feliu i Terrassa. Adonar-nos d'aquesta novetat i mirar com la podem viure i transmetre és una tasca que toca a tot cristià però, quan vas al davant d'un grup i has de conduir la reunió... Com ho podem fer entendre als membres dels nostres grups? En molts casos la vivència de la fe i de les celebracions que l'acompanyen es redueix a una rutina, quelcom que sempre hem fet, segurament des de petits... Però Déu és novetat i, lògicament, el seu Regne, també. En aquest sentit, l'autor del llibre de l'Apocalipsi ens ha deixat una petita «perla» en posar en boca de Déu aquesta frase tant eloqüent: «Jo faig

que tot sigui nou...» (Ap 21,5).

Jesús va començar a parlar anunciant «el Regne de Déu és a prop, convertiu-vos!». De ben segur que ho va fer amb entusiasme, potser fins i tot cridant... (en aquell temps no hi havien micros ni altaveus). Els cristians no sempre hem sabut transmetre aquest entusiasme a l'hora de testimoniar la nostra fe. A voltes —ho hem de reconèixer— hem estat una mica apàtics o, encara pitjor, excessivament seriosos i compungits. Si fóssim capaços d'engrescar la gent com feia Jesús amb els qui l'escoltàvem! Potser aquesta és la raó per la qual

Els cristians hem de ser capaços d'engrescar la gent, com feia Jesús.

la gent el seguia, fins al punt que no podia ni descansar... Volien sentir-lo i el seguien per tot arreu perquè parlava —ens diuen els evangelis— amb «autoritat», és a dir, amb coneixement íntim i personal de Déu i això era nou. Certament, en aquell temps, els fariseus parlaven «de memòria» recordant constantment la Llei i les seves prescripcions. Una religió del compliment... En canvi, Jesús parlava directament de Déu i, només això, ja era una novetat radical, fins i tot, un motiu d'escàndol...

Jesús estava convençut del seu missatge i ho comunicava amb entusiasme, i la gent volia estar amb Ell. Proclamava una «bona notícia». Només si vivim la novetat d'aquesta bona notícia en la nostra vida serem capaços d'engrescar. De ben segur que molts ho estan esperant...

Xavier Moretó Navarro
Viceconsiliari
de Vida Creixent
de Barcelona

Menorca

La senzillesa de fer pregària

Ara fa uns cinc anys, a través del correu electrònic, l'amiga Regina em va remetre un escrit i em deia: «Avui ja em resta menys temps per viure que no pas tot el que he viscut fins ara.» I jo em dic, si això ho deia una persona jove, més encara m'ho puc dir a mi mateix que ja en tinc més de seixanta-cinc. Més endavant seguia dient aquella jove: «No vull perdre el temps en mitjanies, mediocritats ni tampoc amb egos inflats: vull viure al costat de gent humana que no defugui les seves responsabilitats; que defensi la dignitat humana i que desitgi caminar només de la part de la veritat i de l'honradesa. Vull estar envoltada de gent que sàpiga tocar el cor de les persones, de gent a qui la vida hagi colpejat durament i que hagi après a créixer amb suaus carícies a l'ànima del veí.» I acabava la seva interpretació tot dient al final: «La meva fita és arribar al final de la vida tota satisfeta i vivint en pau amb tots aquells que m'envolten i en pau amb la meva consciència.»

Gran veritat, la d'aquesta jove. I jo em pregunto si no seríem més feliços tots si parléssim més els uns amb els altres, i si també féssim una mica de pregària al nostre Creador i també de parlar-hi uns minuts cada dia perquè ens expliqui com ho hem de fer per viure amb tranquil·litat dins d'aquest món carregat d'enveges. Sempre somrirem exactament igual, tant si tenim allò que els altres posseeixen i que també ens agrada tenir a nosaltres, com per la mateixa por i el temor de perdre allò que ja tenim. O és que la nostra felicitat depèn d'allò que necessitem i del temor del que tenim? Fins i tot molta gent renega a Déu perquè diuen que Ell és el culpable de tot el que ens passa. Per quin motiu les persones vivim sempre aquestes angúnies en la

La pregària és una conversa amb Jesús, una xerrada i un escoltar-lo cada dia.

nostra vida? Crec que senzillament es deu al desequilibri que, per culpa del pecat, tots portem a dintre nostre, i perquè no tenim en compte Déu o potser l'hem deixat una mica de banda. Tots hem estat creats per viure en la intimitat del nostre Creador i agrair-li la vida que ens ha regalat, no pas per atresorar riqueses i gaudir dels plaers de voler-ho tenir tot.

Per tant, és necessari que actuem com aquell vellet que un dia, malalt de gravetat, sense poder treure els peus del llit, el capellà de la parròquia el va anar a visitar. Quan va entrar a l'habitació va observar una cadira buida ben al costat del malalt i, tot indiscret, li va preguntar què hi feia aquella cadira allà sola i buida. El malalt va contestar: «Aquí hi faig seure Jesús i, fa poc, parlava amb Ell. Durant molts anys m'ha resultat difícil pregar, fins que un amic em va explicar que la pregària és una senzilla conversa amb Jesús, una xerrada i un escoltar-lo cada dia. De llavors ençà, mai més no he tingut cap dificultat en hores de pregar.» Uns dies més tard, la filla del malalt es va presentar a la parròquia per informar al capellà que el seu pare havia mort, i que el seu cap no descansava damunt del coixí, sinó damunt la cadira buida que tenia al costat del llit, igual com s'estalona un enamorat amb la seva promesa.

Vull dir amb tot això que pregar és molt senzill de fer, és el mateix que parlar amb els teus amics i escoltar-los les coses que ells pensen de tot. Ja ho va dir molt bé la mare Teresa de Calcuta: «No hi ha res més repugnant que no ser apreciat per ningú.» Escoltar i parlar és estimar, igual com ho és pregar, parlar amb Déu. Així de fàcil i també així de senzill.

Antoni Vidal i Cardona

AGENDA

MARÇ

Dijous 6: reunió d'animadors, a les 5 de la tarda, a València, 244, planta 4a, sala d'actes.

Tema VII: «El Regne de Déu és dels petits.»

Per trobar el camí de la solidaritat

Nova edició de la guia «On menjar, dormir, rentar-se» de la Comunitat de Sant'Egidio

Miquel Àngel Codina
Barcelona

La Comunitat de Sant'Egidio va presentar el dimecres 12 de febrer, a la capella de Sant Llàtzer, la nova edició de la guia *On menjar, dormir, rentar-se*. Aquesta n'és la desena i, com cada any, vol servir de «brúixola a les persones que viuen al carrer perquè puguin orientar-se a la ciutat», va afirmar Jaume Castro, responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona. I va afegir: «Hi ha els llocs on es pot trobar ajut i acollida, i alhora els llocs on a Barcelona es pot ajudar i ser acollidors.»

De l'experiència de la Comunitat de Sant'Egidio amb les persones sense sostre, va néixer a Roma, el 1990, una guia que actualment es publica a diferents ciutats italianes. A Barcelona se n'acaba de presentar la desena edició, de la qual s'han imprès 2.550 exemplars que seran distribuïts a persones necessitades i a associacions i serveis públics que s'ocupen de persones que viuen al carrer.

Aquesta guia ha estat elaborada gràcies a la tasca solidària de nombroses persones vinculades a la Comunitat de Sant'Egidio, que treballen amb els sense sostre de Barcelona des del 1989 juntament amb una xarxa de més d'un centenar de voluntaris. L'exhaustiva informació que recull la guia (en català i en castellà) s'estructura en 13 seccions, 733 entrades i 213 pàgines, més deu pàgines d'agenda personal. Cal dir que el 51% de les entitats que proporcionen menjar, lloc on dormir, rentar-se i curar-se, acollida i orientació són parròquies o associacions d'inspiració cristiana; és a dir, un total de 116 entitats.

«La història de moltes amistats amb els pobres pels carrers de la nostra ciutat —va explicar Raquel Sancho, membre de la Comunitat de Sant'Egidio— comença per aturar-se

«S'han imprès 2.550 exemplars de la guia, que seran distribuïts a persones necessitades i a associacions que s'ocupen de persones que viuen al carrer»

d'entitats socials i les administracions públiques duguem a terme un treball conjunt, una col·laboració ferma i lleial», va constatar Àngel Miret, gerent de l'Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports de l'Ajuntament de Barcelona.

«La prioritat de l'Ajuntament de Barcelona —va subratllar Miret— és la lluita contra la pobresa i l'exclusió social. Aquest propòsit s'ha vist reflectit en els pressupostos, ja que han augmentat un 30% els recursos destinats a l'àrea social.» Així mateix, va assenyalar que «Barcelona, en comparació a altres ciutats europees, és un exemple de ciutat d'acollida i cohesió».

Jaume Castro va voler ressaltar que durant l'any 2013 es va palesar un augment de l'anomenada «solidaritat espontània» per part de la ciutadania cap al proïsme més necessitat. «Un factor que ha incidit decisivament en aquest increment de la generositat ha estat la figura del papa Francesc», va manifestar.

El responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona va recordar les paraules del Sant Pare arran de la tragèdia esdevinguda, l'octubre del 2013, a la costa de l'illa italiana de Lampedusa, on van perdre la vida prop de tres-cents immigrants: «Som una societat que ha oblidat l'experiència del plor... La il·lusió pel que és insignificant, pel que és provisional, ens porta a la indiferència envers els altres, ens porta a la globalització de la indiferència.»

Castro també va revelar que «a Barcelona ha crescut el nombre de persones que, per la seva condició actual (aturats, desnonats...), es troben al caire del carrer». Per això, va insistir, «són tan importants les "xarxes de proximitat", és a dir, l'ajuda que poden facilitar-los la família, les amistats, el veïns, etc.».

• Per ajudar a les activitats de la Comunitat de Sant'Egidio, podeu fer els vostres donatius al compte: IBAN ES74 2100 3000 1321 0293 1895.

per intercanviar unes breus paraules en una vorera, un petit ajut, un entrepà, una sopa calenta... I d'aquí sorgeixen itineraris sorprenents que poden fer que persones colpejades per la duresa de la vida tornin a trobar, a través de l'amistat, un futur millor.»

Un dels serveis que ofereix la Comunitat és el sopar itinerant. Cada setmana, unes cent persones voluntàries es distribueixen en petits grups per anar a trobar els sense sostre als diversos llocs (estacions, caixers automàtics...) on s'arreceren per passar-hi la nit. L'ajuda consisteix bàsicament en menjar calent, begudes calentes i flasades. Al llarg de l'any es reparteixen un total de 12.000 sopars.

Segons les dades del darrer informe de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar, a mitjans del 2013 hi havia a la capital catalana 2.933 persones sense sostre, un 45% més que cinc anys abans. El 2008 n'hi havia 2.017. Raquel Sancho va donar a conèixer que «el perfil d'aquests nous "sense sostre" és gent que no prové d'entorns marginals i és cada vegada més divers. La majoria són homes, tenen estudis secundaris i una mitjana de 42 anys. Els estrangers representen aproximadament un 60%».

«Davant de la situació tan crítica que vivim actualment, com a conseqüència de l'atur, els desnonaments, la crisi econòmica... cal que la xarxa

*CatalunyaCristiana

Subscriuiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 130€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat

Oficina

DC

Compte

Data (dd/mm/aa)

□ □ □ □

□ □ □ □

□ □

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □

□ □ □ □ □ □

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
(Departament de Subscripcions))
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autorizo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

El bisbe Joan Piris anima els periodistes a atansar-se a aquells que pateixen

Celebrada a Madrid la cerimònia de lliurament dels premis Bravo 2013

Jordi Pérez
Madrid

El bisbe de Lleida i president de la Comissió de Mitjans de Comunicació Social de la Conferència Episcopal Espanyola, Mons. Joan Piris, va encoratjar els periodistes i comunicadors a cercar l'excel·lència en el treball, «una excel·lència que recorre el camí de la preocupació per la humanitat, de la proximitat dels que pateixen, del servei als altres».

Són paraules que el prelat va pronunciar durant la cerimònia de lliurament dels premis Bravo 2013, que va tenir lloc a Madrid. El bisbe Joan va presidir l'acte de lliurament d'aquests guardons, que reconeixen, per part de l'Església, la tasca d'aquells professionals que en els diferents mitjans del món de la comunicació s'han distingit «pel servei a la dignitat de l'home, els drets humans i els valors evangèlics».

Durant l'acte, al qual va assistir també el secretari general i portaveu de la Conferència Episcopal Espanyola, José María Gil Tamayo, el bisbe de Lleida va dir que és conscient que en el treball dels professionals de la comunicació es creuen de vegades interessos polítics o econòmics que intenten, subtilment o de forma descarada, distreure'ls cap a causes menors. D'aquí aquesta crida a perseverar en la recerca de l'excel·lència. «No renunciieu a aquesta manera de treballar, ja que moltes coses depenen del treball periodístic ben realitzat», els va dir el bisbe Joan, que va manifestar que «al nostre món li sobra frivolitat i li manca tendresa».

Oferir la veritat

Mons. Piris va explicar que amb aquests premis Bravo, que enguany han arribat a la seva edició número 40, la Conferència Episcopal vol fer un reconeixement públic i explícit de la tasca periodística ben feta. «La comunicació —va subratllar— ha d'estar sempre al servei dels altres. No estem fets per a nosaltres mateixos, sinó per als altres.

Només aquells a qui oferim la veritat els estem fent plenament més humans, perquè la humanitat només es realitza amb la veritat. Un servei que facilita la cultura de l'encontre, del qual el papa Francesc ens parla en el seu missatge per la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials.»

El bisbe de Lleida també va aprofitar l'acte per retre homenatge als tres periodistes segrestats a Síria. Així mateix, va tenir unes paraules de record per a dos premiats recentment traspassats: Agustín Fernández Buj, delegat de la diòcesi de Terol, i el mestre de periodistes Manuel de Unciti.

Els guardonats

Els premis Bravo 2013 han estat els següents:

En la categoria especial, el guardó es va concedir al pare Federico Lombardi, director de l'Oficina de premsa de la Santa Seu, «per la seva trajectòria i per haver posat una cara amable a la

«El bisbe de Lleida va fer una crida als periodistes a perseverar en la recerca de l'excel·lència»

comunicació de l'Església, amb la qual sap transmetre la pau que necessita el món de la comunicació», va ressaltar el bisbe Joan.

En la categoria de premsa escrita, la revista *Mundo Cristiano*, que fa cinquanta anys que atansa la perspectiva cristiana de les coses del nostre temps a tots els seus lectors, va ser premiada. Per la seva banda, el programa *Iglesia Noticia*, de la Cope, i els seus conductors,

Faustino Catalina i Eva Galvache, es van endur el premi de ràdio. És una finestra a través de la qual donen a conèixer la vida de l'Església d'arreu del món.

El programa *MasterChef*, de TVE, va ser guardonat amb el premi Bravo de televisió. «És la demostració que es poden fer nous formats a partir de la vida diària, sense perdre qualitat, interès i professionalitat», va expressar Mons. Piris.

La trajectòria de Montserrat Caballé en la música, la pel·lícula *Un Dios prohibido*, l'ONCE i Ogilvy Mather per la seva campanya publicitària, l'Agència 101, responsables del perfil de Twitter del Sant Pare, @pontifex, en l'apartat de les noves tecnologies i l'agència de notícies Odisur, dins de la categoria de treball diocesà en mitjans de comunicació, van ser els altres guardonats.

En acabar l'acte, Mons. Joan Piris es va adreçar als premiats i els va dir que eren «un estímul per a la professió» i els va encoratjar a continuar en aquesta línia. «Els necessitem així», va assegurar.

La manera de fer un ús savi d'internet

J.P. / Lleida

El discerniment entre els avantatges i els perills d'una eina tan potent com internet és el que ens permetrà aprofitar la saviesa d'aquesta nova tecnologia, font d'informació i coneixement, però alhora amenaça, segons l'ús que se'n pugui fer. Aquesta és la conclusió a la qual va arribar el sociòleg Lluís Sàez durant la conferència que va impartir el 16 de gener dins del cicle que, dedicat a «La saviesa», va programar l'Institut Superior de Ciències Religioses (IREL).

Lluís Sàez va diferenciar entre informació, coneixements i saviesa, tres conceptes relacionats però diferents. També va assenyalar com les noves tecnologies, que han arribat de la mà d'internet, «ens han aportat tanta informació que han influït en el nostre comportament i en els nostres hàbits, fins al punt de canviar-

nos la vida personal i les relacions socials i familiars».

El sociòleg, que va centrar els seus arguments en tres teòrics de la comunicació —Marshall McLuhan, Neil Postman i Nicolas Carr—, va exposar una sèrie d'exemples reals per justificar els perills que acompanyen aquesta revolució tecnològica i va donar una sèrie de consells preventius per evitar caure en patologies i addiccions.

Alhora, Sàez també va presentar, en l'altre plat de la balança, els avantatges d'internet per tal de superar la superficialitat, la vulnerabilitat i l'aïllament i incomunicació en què podem caure amb aquesta nova eina tecnològica. El professor d'ESADE va acabar la seva intervenció afirmant que el problema «no és la màquina, ni el mitjà de comunicació, sinó l'ús que se'n fa». I va afegir: «Trobar l'equilibri entre l'excés i el defecte, que diria Aristòtil.»

Estimar més enllà de la mort

Publicada la tesi doctoral de Joan Rigol sobre l'obra filosòfica de Gabriel Marcel

Carme Munté

El filòsof francès Gabriel Marcel tenia 4 anys quan la seva mare va morir. A partir d'aquell moment una pregunta es repetia sense obtenir resposta: «On és la meua mare?». D'aquesta no-resposta va néixer la recerca filosòfica de Gabriel Marcel, que finalment el va portar a formular la necessitat existencial del més enllà. «Estimar més enllà de la mort» és l'expressió de la seva inquietud metafísica.

Davant la mort d'una persona molt estimada, el polític Joan Rigol s'ha capbussat en les formulacions del filòsof francès Gabriel Marcel. «Primer sents com una amputació espiritual de tu mateix», ha explicat Rigol, «després una certa perplexitat davant dels canvis que la mort provoca», i al cap d'un temps, sorgeix la pregunta: «és possible poder parlar, dialogar, amb la persona que tant estimes però amb qui ja no comparteixes temps ni espai?», «com et puc trobar si jo només puc fer-ho en un espai i un temps concrets mentre que tu ets tot espiritualitat?», «és que potser quan parlo amb tu no és tant un diàleg com una mena de soliloqui fruit de la meua imaginació?»

Al final del trajecte hi ha una convicció: Déu és el Tu Absolut, que agafa tots els tus que hem creat al llarg de la nostra vida, i que permet que el diàleg amb l'altre sigui possible malgrat la mort. La persona estimada, fora de l'espai i del temps, viu en l'estimació del nostre interior, en el nostre ser-esperit en el temps i l'espai. Aquesta va ser la conclusió de Gabriel Marcel, autor profundament socràtic i cristià, i també de Joan Rigol, polític, doctor en Teologia i ara doctor en Filosofia.

Amor més enllà de la mort en l'obra filosòfica de Gabriel Marcel és el títol de la tesi doctoral de Joan

Rigol, dirigida per Francesc Torralba i presentada a la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull el 29 de novembre. Amb l'objectiu de fer-la arribar al públic més general, ara s'ha plasmat en un llibre que, al seu torn, inaugura la nova col·lecció Tesis Doctorals de la Facultat de Filosofia. Es va presentar el dimecres 12 de febrer a l'Aula Magna del Seminari.

Jaume Aymar, degà de la Facultat de Filosofia, va destacar que es tracta d'un llibre molt oportú per a la nostra societat que procura bandejar i defugir tot el que té a veure amb el dolor i la mort, quan de fet «és el més propi de la condició humana». En aquest sentit, és interessant el fet que el llibre presenti un apèndix en què personatges coneguts mediàticament reflexionen sobre el misteri de la mort.

El filòsof Francesc Torralba es va sumar a la tesi de l'oportunitat del llibre, perquè «omple un buit bibliogràfic en català i perquè no espantarà el lector

«Gabriel Marcel articula una filosofia pasqual, perquè l'ésser humà no està orientat fatalment cap a la mort, sinó cap a la vida»

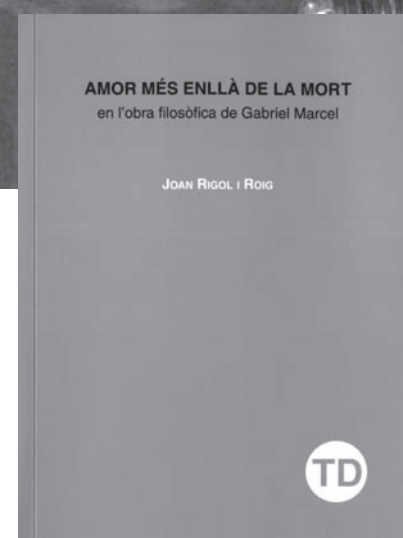
no bregat en conceptes filosòfics». Però també perquè ens ajuda a aprofundir en el misteri de l'amor i «és tot un antídoto a la banalitat».

Angoixa versus esperança

Segons va destacar Torralba, el llibre de Joan Rigol torna a posar a la palestra Gabriel Marcel, eclipsat per l'ombra d'altres filòsofs francesos

com Sartre i Camus. On ells parlaven d'angoixa, Gabriel Marcel parlava d'esperança «fent versemblant que és sensat pensar en una vida després de la mort». Articula així una filosofia pasqual, perquè «l'ésser humà no està orientat fatalment cap a la mort, sinó cap a la vida».

Al final de la seva intervenció, Joan Rigol va acabar citant Gabriel Marcel: «Cal esperar, però no esperar que..., és a dir, no esperar una cosa concreta, sinó tenir la certesa existencial que la nostra vida té un final feliç.»

Ciutadans competents

Redacció / Barcelona

El dimarts 11 va tenir lloc al Col·legi de Doctors i Llicenciats de Catalunya l'acte de presentació del llibre *Ciutadans competents*. Josefina Cambra, com a degana del Col·legi, va donar la benvinguda, exposà la problemàtica de les orientacions educatives i afirmà que «el llibre és una eina esplèndida amb reflexions molt interessants». Antonio Garrido, director general de l'Editorial Edebé, va enfocar el seu discurs cap a la tasca que desenvolupa l'editorial per millorar el sistema educatiu actual.

L'autor del llibre, el P. Francesc Riu, va narrar a manera d'anècdotes com havia conegut cadascun dels membres de la taula i explicà que l'objectiu de l'obra és permetre que els directors de centres puguin desenvolupar un nou model d'escola que permeti crear ciutadans competents. A continuació, Maria José García explicà el procés de creació del llibre a partir de diferents

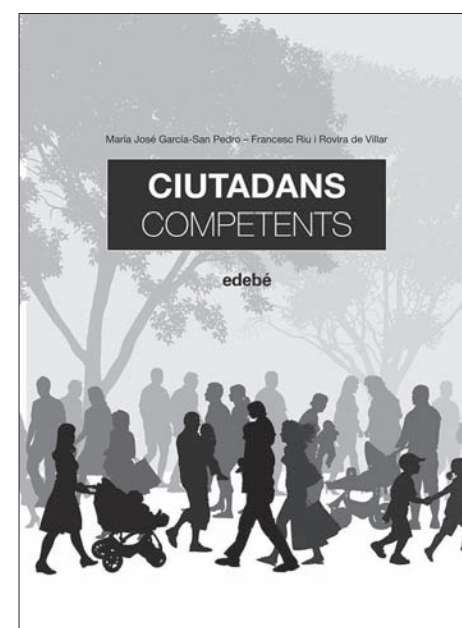

projectes d'investigació educativa. I donà èmfasi a la importància de les competències dins el món educatiu i com aplicar-les.

Seguidament, fou el torn de Xavier Melgarejo, que dedicà unes paraules de lloança cap a Francesc Riu. A més, mostrà la situació de l'ensenyament a Finlàndia i remarcà la necessitat

d'incorporar les competències al currículum. Finalment, tingué la paraula Joan Mateo, secretari de Polítiques Educatives de la Generalitat, el qual va destacar que no s'ha de dominar el coneixement sinó ensenyar a gestionar-lo i opinà que «és un llibre lúcid, sensat, valent i honest».

Un cop finalitzat l'acte, arribà la

consellera d'Educació de la Generalitat de Catalunya, Irene Rigau. Va poder felicitar de primera mà els autors i a l'editorial per la publicació del llibre.

Actualitats científiques

Comença a fer-se alarmant la degradació dels boscos al nostre país

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Per què ens hem d'alarmar si es perden boscos a casa nostra? Molt senzill: perquè les formacions boscoses no tan sols són útils per a l'obtenció de fusta i per aixoplugar espècies que hi viuen i preservar així la biodiversitat, sinó també, cosa més important, per a la fixació del carboni de l'atmosfera que fan tot minvant l'excés del gas anhidrid carbònic que, com tots sabeu, tant influeix en el canvi climàtic i, a més, acabaria fent l'aire irrespirable si no s'aconsegueix mantenir-lo en un convenient percentatge.

Era el juny del 2011 quan es reuniren els ministres europeus responsables del medi ambient a Oslo (Noruega) per parlar del tema i acordaren iniciar negociacions per arribar a un programa vinculant de protecció dels boscos. Encara no s'ha arribat a confeccionar aquest programa, que haurà de tenir en compte els estudis que s'han anat fent mentrestant.

I què ens diuen les investigacions fetes? Els boscos europeus ocupen ara el 36% de la superfície del nostre continent. Convé que no es degradin ni es redueixin. És una mida que ens convé. Però el que s'ha vist és que de fet s'està reduint. Així ho exposa la revista *Nature Climate Change* (especialitzada en l'estudi de tot el que pot influir en el canvi climàtic) explicant que el percentatge anual de pèrdua de boscos a Espanya és de 43.000 hectàrees entre el 1990 i el 2020, segons les dades proporcionades pels satèl·lits *SPOT* i *LandSat*, cosa que supera, i de molt, els percentatges dels altres països europeus, que és de 10.000 hectàrees a França, i d'unes 5.000 a

Alemanya, Regne Unit i Itàlia. No és cap honor per a nosaltres ser líders en una cosa com aquesta! Però cal notar que les dades d'Espanya reconegudes oficialment són molt més baixes. Quan els països signants del pacte de Kyoto

presentaren els seus informes, mentre els altres presentaren unes xifres molt semblants a les que els satèl·lits detectaren, Espanya comunicà que la xifra de desforestació anual era només d'unes 2.000 hectàrees, més

de 20 vegades inferior a la donada per aquelles observacions. Què passa aquí? «No sé pas com fa els càlculs Espanya» diu Gert-Jan Nabuurs, el primer firmant de l'article aparegut en la revista dita. Sembla que ens hem de fiar més dels satèl·lits que d'aquest informe oficial.

Quines són les causes de la desforestació al nostre continent europeu? Pel que fa al sud els incendis forestals sembla que són els principals causants, però hi ha altres contribucions, com plagues de certs insectes i fenòmens meteorològics extrems, cosa que també es dona, i potser més, en els boscos del nord. Sigui el que sigui, els autors de l'estudi advoquen per «un canvi en la manera de pensar» sobre el valor dels boscos i la gestió forestal. Hi ha uns objectius que s'han d'aconseguir com sigui: conservar els boscos vells si no estan amenaçats per desastres naturals, talar boscos amenaçats

per plantar-ne de més fermes o adequats, ampliar la superfície forestal, millorar la prevenció d'incendis... i en el cas d'Espanya ser més curosos a registrar amb precisió el que hi està passant.

Gent de casa

Joan Bellavista i Ramon, un savi en el record

Joan Pallarès-Personat

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Fa pocs anys ens va deixar i encara hi ha força gent que el té ben viu en el record. Joan Bellavista i Ramon, o mossèn Joan Bellavista, va ser en vida allò que se'n diu «tot un savi». Senzill de costums i modest en el tracte, havia nascut a Parets del Vallès el 28 de setembre del 1928. De ben petit, la família es va traslladar a l'Ametlla del Vallès, d'on tothom el considerava fill.

Ingressà al Seminari de Barcelona el 1941 i va lliurar tota la vida a l'estudi. Primer es va llicenciar en Teologia a la Universitat de Roma i després es va doctorar en l'especialitat de Litúrgia a París. Va obtenir el títol de doctor en Història Medieval per la Universitat de Barcelona.

El 28 de juny del 1953 va ser ordenat sacerdot a la parròquia de Sant Andreu de Palomar, on fou vicari. Com a tal va romandre al bisbat de Barcelona, i va passar per les parròquies de Premià de Mar i, altre cop a Barcelona, per Sant Llorenç (1955), Sant Pau del Camp (1956) i Sant Martí de Provençals (1957). Va exercir durant molts anys com a professor a la Facultat de Teologia de Barcelona i a l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona, del qual arribaria a ser director durant més de deu anys. També estigué vinculat a la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics de l'Institut d'Estudis Catalans.

Les Monicions i pregàries per a

la Santa Missa del 1958, en el qual col·laborà activament, es pot considerar el tret de sortida del nou Centre de Pastoral Litúrgica. Fou autor, juntament amb monsenyor Pere Tena, de la *Guia homilètica del leccionario dominical*, editada l'any 1977. El 1998 va veure la llum la seva obra *La fiesta de Pascua y el tiempo pascual*, escrita amb Pierre Journel. Va ser també autor de nombrosos treballs i estudis sobre litúrgia medieval i altres temes de la seva especialitat.

Vinculat, com dèiem, al llarg de tota la vida a l'Ametlla del Vallès, va crear i impulsar la revista *Amin-dola*, centrada en temes locals. A *Quaderns de l'Ametlla*, editada el

2007 per l'Ajuntament, va publicar *L'Ametlla del Vallès. Una parròquia, un poble. Orígens històrics IX-XII*. Als anys vuitanta, també a l'Ametlla, va ser un capdavanter que no escatimà esforços en la recuperació del culte i la devoció de la Mare de Déu de Puiggraciós.

Mossèn Joan Bellavista i Ramon va morir després d'una malaltia sobtada, als 81 anys, a l'Ametlla del Vallès, el 12 de febrer del 2010. El funeral va tenir lloc a la parròquia de Sant Genís de l'Ametlla, a les onze del matí del dia 13; va ser acomiadat per nombrosos veïns i amics.

ALAN PATON***Llanto por la tierra amada***

Ediciones Palabra, 2013, 384 pàg.

Ambientada als anys previs a la instauració de l'*apartheid*, l'escriptor sud-africà Alan Paton narra el destí de dos pares, un pastor negre anglicà i un terratinent blanc, que es creua a causa d'un tràgic esdeveniment. La bellesa de la terra sud-africana es converteix en una de les principals protagonistes de la novel·la. Un relat que arriba directament al cor i que inspira una fe renovada en la dignitat de l'ésser humà.

MANEL SIMÓ***Viure avui les fidelitats***

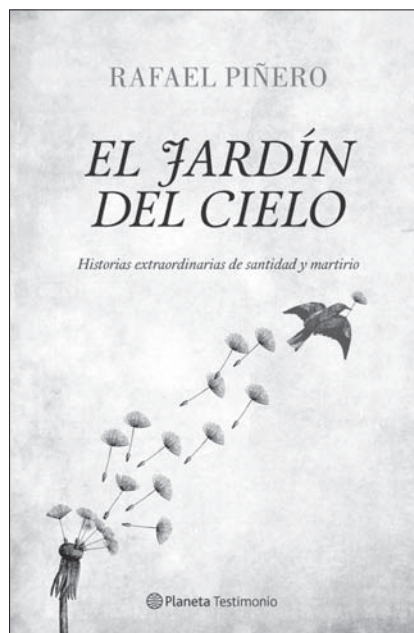
Centre de Pastoral Litúrgica, 2013, 104 pàg.

Què significa avui, en aquest món nostre tan canviant, la fidelitat? Aquest llibre del sacerdot i periodista Manuel Simó ens ajuda a buscar l'autenticitat d'aquesta actitud tan bàsica, que es fonamenta en la lleialtat a Déu i a l'Evangeli, i que es tradueix en una forma de viure arrelada en l'amor. La reflexió que ofereixen aquestes pàgines ajudarà els lectors en el constant camí de recerca d'una vida més humana i més cristiana.

RAFAEL PIÑERO***El jardín del cielo***

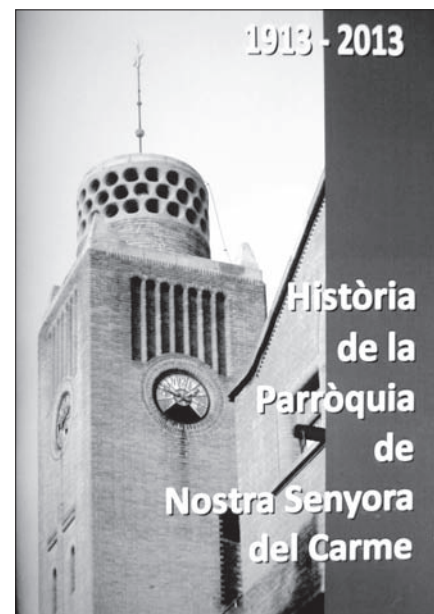
Editorial Planeta, 2014, 310 pàg.

Admirables, exemplars, apassionants... les biografies sobre màrtirs no deixen ningú indiferent. Ens ensenyen molt sobre l'etern dilema entre la vida i la mort. L'escriptor Rafael Piñero no es limita a oferir-nos un simple compendi d'algunes de les històries dels màrtirs i sants més conegudes. Segons explica al pròleg, al llibre hi ha «fets que són o han pogut ser reals, uns d'origen natural i altres, potser, sobrenatural».

FORTIÀ SOLÀ***Història de la parròquia de Nostra Senyora del Carme***

Parròquia del Carme, 2013, 52 pàg.

Amb motiu del seu centenari (1913-2013), aquesta parròquia del barri barceloní del Raval, regentada pels pares escolapis, publica l'obra present. S'hi apleguen les dades recollides pel sacerdot Fortià Solà al seu llibre, editat l'any 1933. La seva construcció, realitzada per l'arquitecte Josep M. Pericas, va ser impulsada pel bisbe Joan Josep Laguarda, on està sepultat. També s'hi inclouen dades actuals sobre el temple. (Ramon Ribera)

WILLIAM BYNUM***Una pequeña historia de la ciencia***

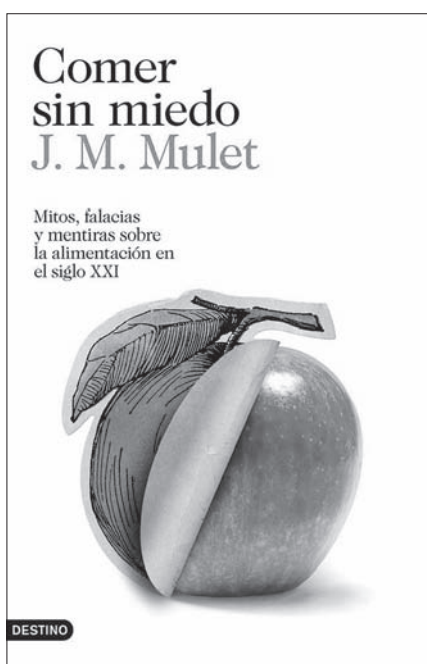
Galaxia Gutenberg-Círculo de Lectores, 2014, 344 pàg

L'ésser humà sempre ha fet ciència perquè des de temps immemorials ha volgut donar sentit al món i aprofitar-ne plenament el potencial. Aquest llibre condueix els lectors des de les primeres civilitzacions que miraven les estrelles fins als telescopis d'avui dia, passant pels ordinadors, per desxifrar els components bàsics de la vida. Per exemple, relata la recerca científica que va trobar la molècula de l'ADN.

J. M. MULET***Comer sin miedo***

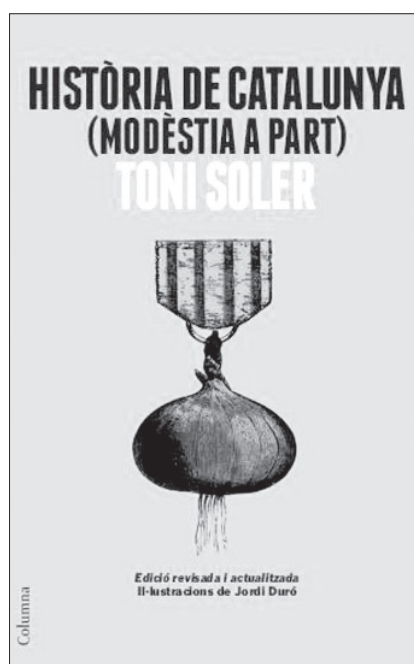
Ediciones Destino, 2014, 262 pàg.

Era millor el menjar d'abans que el d'ara?, és més sa el menjar ecològic?, estem consumint molta química?, ens enverinen els additius?, són tan dolents els productes transgènics com ens volen fer creure? J. M. Mulet, expert en bioquímica, ofereix una anàlisi científica i documentada de la realitat dels aliments i de les seves virtuts, i revela que avui dia el menjar és més segur que mai.

TONI SOLER***Història de Catalunya******(modèstia a part)***

Columna Edicions, 2014, 298 pàg.

Quinze anys després de l'aparició d'aquest llibre, l'autor, el periodista i productor de televisió Toni Soler, n'ha fet aquesta nova edició, revisada, actualitzada i il·lustrada. L'objectiu era donar a conèixer la història de Catalunya «amb humor però sense renunciar a una clara vocació divulgativa». En aquesta edició s'inclou un capítol inèdit i unes conclusions adaptades al mapa electoral vigent a Catalunya.

DAVID FINKEL***Gracias por sus servicios***

Editorial Crítica, 2014, 282 pàg.

David Finkel, premi Pulitzer i autor de *Los buenos soldados*, continua endinsant-se en la història d'uns homes a qui va conèixer en plena guerra de l'Iraq. Finkel s'hi aproxima en un relat directe i descarnat, que té la virtut de commoure'ns i sacsejar-nos en denunciar una cosa que se'ns oculta sistemàticament: que fem servir soldats per a la guerra, permetem que s'hi destrueixin i després els abandonem.

Crítica literària

Ritme trepidant i riquesa interior

Mossèn Ballarín per ell mateix és un deliciós recull de pensaments, intuïcions, màximes de vida, experiències, emocions, sentiments, opinions, anhels, coneixements, passions, records i apel·lacions a la transcendència. Tota aquesta amalgama, tot aquest doll de fluència que surt de l'interior ve a ser una mena de testament vital de la llarga i exuberant existència d'un home de fe i d'esperances. Un capellà sènior que no s'ha allunyat mai de la prosaica realitat quotidiana, però que sempre l'ha mirada amb bonhomia i amb perspectiva evangèlica.

Aquest és un llibre per anar gaudint-lo, sense la pressa que exigeixen altres llibres per saber el desenllaç final. Aquí no hi ha desenllaç. Aquí hi ha ritme, aquí hi ha desig de copsar, amb un estil singular, amb tocs literaris tan breus com profunds, les entranyes de la Vida, del Món, de la Religió, de l'Església, de la Història, de la Nació, de la Civilització. I per què no, hi ha també, una certa necessitat de l'autor d'interpretar-se a si mateix, cosa molt humana —i molt seductora per al lector— quan l'autor porta a la seva motxilla milers de vivències ocorregudes al llarg del camí.

El lector trobarà, en aquestes pàgines trepidants, paradoxes i ironies, com

MOSSÈN BALLARÍN

Mossèn Ballarín per ell mateix

A cura de Jaume Huch

Raval Edicions SLU, Pòrtic, 2013, 236 pàg.

per exemple: «El món clerical sempre l'he viscut a repèl. Però com que Déu m'hi ficava, em fa l'efecte que encara que hagués sabut com eren els capellans, també me n'hauria fet.» Ballarín s'esplaia també en expressions de factura poètica: «Queralt és un cant dels ocells cada dia. Remoreig a l'hivern, xiscles a la primavera, piuladissa novella al primer vol de l'estiu, arpeigs de marxada amb tornada a la tardor.»

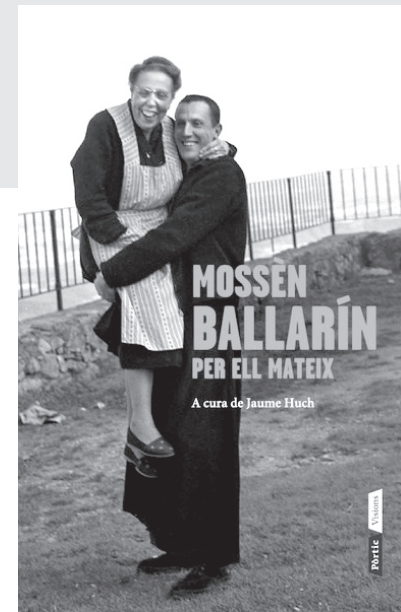
Alguns flaixos literaris resulten d'una sinceritat flagrant, però sumament atractiva perquè denoten la pregona humanitat que els inspira: «Amb la pau que dóna la pobresa, les engego pel broc gros. Sóc un capellà estrafolari. Em trobaria més a ple a la taverna que m'hi trobo a la sagristia.»

D'altra banda, el capellà Ballarín és un home que toca de peus a terra, que està content cada vegada que s'adona que els seus peus toquen la seva terra, la que el va dur a aquest món. «Sóc ciu-

tadà del món —escriu—, però sense fer trampa. No ho sóc buidant-me les tripes per oblidar on vaig veure la llum per primer cop i quina és la meua llengua. Única. Quina és la meua llenca de terra i la meua mar.»

En el transcurs del llibre, Ballarín confessa que és un enamorat i un entusiasta del misteri de Déu, i adverteix: «Quan l'home es deixa del misteri de Déu, bé cau en el racionalisme científic, bé cau en l'irracionalisme de bruixes, astres i vidents.» Encara, però, que els humans no acabem d'entrar en el misteri, «hi ha una salvació en la fe i —afegeix Ballarín— hi ha d'haver una salvació per la bona fe. Altrament, l'Església no fora catòlica, universal».

El capellà de Gósol se sent intensament arrelat a la seva pàtria i afirma la condició nacional del seu país: «La meua nació és Catalunya, sóc nat català, menjo d'aquesta terra aspra i visc d'aquesta gent que en treu pa i alguna

rosta de cansalada.»

I acaba el seu recull de vida —ajudat per Jaume Huch, l'ordenador temàtic de l'obra— amb aquesta pinzellada a cavall del cel i la terra: «He vist el món des de dalt de tot a semblança de com el veu Déu, però ara torno a ser a baix, on les cases són a mida per encabir-m'hi, on els arbres em fan ombra i tinc els homes al costat.»

Crítica teatral

Quatre dones i un misteri

«DONES COM JO», de Pau Miró.

INTÈRPRETS: Mamen Duch, Marta Pérez, Carme Pla i Àgata Roca.

DIRECCIÓ: Pau Miró. Companyia T de Teatre.

Teatre Romea, Barcelona. Fins al 16 de març.

Un dia van veure passar el dramaturg Pau Miró per allà i, a les quatre integrants de T de Teatre, els va semblar que la intriga de l'obra *Els jugadors*, amb homes dels seixanta anys (Teatre Lliure de Gràcia) es podia ampliar i reinventar amb quatre dones com elles. I així és com l'autor, en un parell de temporades, ha tancat i barrat la trilogia que va continuar amb *Un refugi indie*, amb joves desorientats de vint anys (Sala Beckett) i l'actual *Dones com jo*, a la ratlla dels cinquanta anys (Teatre Romea).

Les quatre dones en qüestió —de fet, cinc, perquè n'hi ha una d'absent d'un temps anterior que crea misteri i deixa els espectadors amb la mel a la boca— són quatre tipus model d'una generació determinada, la que ara es troba a la cinquantena i que veu frustrats els seus propòsits adolescents reblats per la crisi: una biòloga que fa de taquillera en un peatge d'autopista; una arquitecta a l'atur; una arqueòloga

@David Ruano

Les quatre components de T de Teatre s'han convertit en les protagonistes de l'última obra de Pau Miró.

que treballa de senyora de la neteja; i una professora d'institut que acaba de ser acomiadada perquè al sistema educatiu, diu, li sobren docents.

El muntatge li ha sortit breu, a Pau Miró. I val més així, sense forçar, que no pas que s'hagi d'allargassar per aconseguir el públic. S'anuncia a la vora dels 85 minuts i elles l'enllesteixen en uns 70 minuts. Zis, Zas! Minicoreografia final i cap a casa. En aquests 70 minuts, hi ha

hagut temps per retrobar-hi el fer i desfer de cadascuna de les quatre actuals T de Teatre. Un fer i desfer en continuïtat que per descomptat no decebrà els seus seguidors, que són molts, i del qual només s'escapa —per obra i gràcia del seu personatge— l'actriu Àgata Roca, aquesta vegada, depressiva, en fase de preparació, allunyada del món exterior, reclosa en un minúscul pis del Raval que pertanyia a un advocat ja mort i

les claus del qual li ha deixat una de les amigues d'adolescència que tenia una relació poc clara amb el lletrat.

Però el racó de pau i tranquil·litat que la dona busca es veu trencat per la insistència de les tres amigues de joventut que no la deixen de petja i que no s'acaben de creure que el que li passa no és pitjor del que els passa a elles tres. Quatre històries paral·leles tan divergents com uniformes, que de segur tocaran la fibra de moltes espectadores que s'hi sentiran poc o molt identificades: carreres universitàries a la reserva, aturs injustos i relacions sentimentals decebedores. Les *Dones com jo* de Pau Miró demanen un món millor, ni que tinguin cinquanta anys, almenys per a elles.

Per als que vulguin trobar en l'obra alguna cosa més, s'hauran de conformar amb el misteri no resolt dels papers i les cartes d'una dona que havia tingut alguna relació amb l'advocat i que descobreix el personatge d'Àgata Roca en una maleta. I per als que encara en vulguin una mica més, hauran d'esperar que es congrii la intriga al voltant del pla teòric d'un presumpte atracament i de les quatre samarretes de color rosa, amb etiqueta del preu encara enganxada a la part del coll del darrere, per arrencar amb una escena coral de ball i comèdia i endolcir amb un final musical la tragèdia que traspuja cadascun dels quatre personatges.

Andreu Sotorra

Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel
andreusotorra@gmail.com

FEBRER ÉS EL MES
CONSGRAT A LA
PURIFICACIÓ DE LA
MARE DE DÉU

ALTRES BISBATS

• VOLUNTARIS PER AL V CENTENA-
RI.— El bisbat d'Àvila ha començat una
campanya per captar voluntaris de cara
a les activitats diocesanes que se cele-
braran amb motiu del V Centenari del
naixement de santa Teresa de Jesús. Els
voluntaris, que han de ser majors de 16
anys, rebran formació, tant espiritual
com historicocultural. Més informació:
www.diocesisdeavila.com.

BARCELONA

• CAFÈ TEOLÒGIC.— Un espai per pren-
dre cafè, conversar, escoltar música i
debatre. Diumenge 23 de febrer, a les
19.30, ponència: Existeix el dimoni?,
a càrrec del Dr. Joan A. Mateo, rector
de Tremp i professor de l'Institut de
Teologia Espiritual de Barcelona. Lloc:
parròquia de la Concepció, c/ Llúria, 70
– Barcelona. Més informació: tel. 934
576 552, www.concepciobcn.com.

• AMICS DEL P. PIUS DE PIE-
TRELCINA.— Trobada cada darrer
dilluns de mes (pregària i reunió),
dirigida per fra Valentí Serra, caputxí.
Pròxima sessió: dilluns 24 de febrer,
a les 18.15. Lloc: parròquia de la Con-
cepció, c/ Llúria, 70 – Barcelona. Més
informació: tel. 934 576 552, www.
concepciobcn.com.

• AMICS DELS ÀNGELS.— El 24 de fe-
brer, a les 19.00, conferència Visiones
del Grial, a càrrec de Victoria Ciriot,
catedràtica de Filologia Romànica.
Lloc: Seminari Conciliar de Barcelona,
c/ Diputació, 231 – Barcelona. Donatiu
de sis euros. Així mateix, el termini
d'admissió dels treballs per al XIV
certamen de Poesia, el X certamen de
Fotografia, el III certamen de Dibuix i
el I certamen d'Haikus acaba el 4 de
març. Més informació: tel. 933 230 616,
www.assocangels.entitatsbcn.net.

• CENTRE ECUMÈNIC DE CATALU-
NYA.— XXIX Assemblea General. Di-
marts 25 de febrer, a les 19.30. Lloc: c/
Riera de Sant Miquel, 1 bis – Barcelona.
Més informació: tel. 932 174 174, www.
centreecumenic.cat.

• COL·LOQUI.— El 25 de febrer, a
les 19.00, col·loqui amb motiu de
la publicació del llibre Iglesia y so-
ciedad en España (1965-2010) en la
trayectoria de las revistas «Pastoral
Misionera» y «Frontera», del Dr. Ca-
simir Martí i Martí. Lloc: Facultat de
Teologia de Catalunya, c/ Diputació
231 – Barcelona.

• FUNDACIÓ JOAN MARAGALL.—
Curs «Figures femenines de l'Antic
Testament». El dijous 27 de febrer, de
19.00 a 21.00, s'impartirà la ponència
Ester, a càrrec de Bàrbara Virgil. El
dilluns 3 de març, de 19.00 a 20.30,
dins del cicle «Llibres que marquen
època», Jesús. La historia de un vivien-
te (1974), d'Edward Schillebeeck. Obra
presentada per Agustí Borrell. Lloc:
c/ València, 244, 1r – Barcelona. Més
informació: tel. 934 880 888, www.

fundaciojoanmaragall.org.

• CONCERT DE FADOS.— Dissabte 1
de març, a les 21.30, la cantant Ne-
voa actua a L'Auditori de Barcelona
amb l'espectacle Orlando. Entrada
12 euros. Lloc: c/ Lepant, 150 – 08013
Barcelona.

• CASAL LOIOLA.— Recés amb Pere
Borràs, sj. Dissabte 1 de març, de 10.30
a 19.30. Tres dimensions de l'espiritu-
alitat ignasiana: servir, contemplar i
resistir. Lloc: Casal Loiola, c/ Balmes
138 – Barcelona. Més informació: 934
156 434, www.casalloiola.org.

• CONCERT DE CARILLÓ.— Diumenge
2 de març, a les 12.00, Anna Maria
Reverté interpretarà El carnaval de
Venècia, Suite compostel·lana i Engru-
nes. Lloc: pati dels Tarongers o Galeria
Gòtica del Palau de la Generalitat.
Entrada gratuïta.

• COR DE CAMBRA FRANCESC
VALLS.— Motets polifònics a la cate-
dral. Diumenge 2 de març, a les 10.30,
a la missa conventual. Ofertori: Domine
convertere, de Palestrina; comunió: Ad
Dominum dum tribularer, d'Scarlati i
sortida: Cantabo Domino, d'O. Vecchi.

• TALLERS D'ORACIÓ I VIDA.— Di-
marts 4 de març, a les 20.00, taller
segons el mètode P. I. Larrañaga.
Una nova evangelització. Aprendre
a pregar per aprendre a viure. Lloc:
parròquia de Sant Oleguer, c/ Nàpols,
137 – Barcelona. Més informació: tel.
639 382 931 (Mireia).

• CRISTIANISME I JUSTÍCIA.— El dimarts
4, 11, 18 i 25 de març i l'1 i 8 d'abril,
de 19.30 a 21.00, el seminari «Llenguat-
ge de dos místics: santa Magdalena
Sofia Barat i germà Roger Shultz», a
càrrec de Teresa Gomà i Jaume Casassas.
Lloc: c/ Roger de Llúria, 13 – Barcelona.
Més informació: tel. 933 172 338, www.
cristianismeijusticia.net.

• CONFERÈNCIA.— Dimecres 5 de
març, a les 12.10, conferència El cercle
de la saviesa: Ramon Llull i la mística
sapiencial, a càrrec de Joan Andreu
Alcina, professor de Teologia sistemà-
tica de l'Institut Superior de Ciències
Religioses de Mallorca. Organitza la
Família Franciscana de Catalunya i la
Facultat de Teologia de Catalunya.
Lloc: c/ Diputació, 231 – Barcelona.

• EQUIPS DE LA MARE DE DÉU DE
BARCELONA.— Trobada «Apren-
guem a pregar amb les ensenyances
del pare Henri Caffarel». Dimecres 5
de març, a les 17.30. Lloc: parròquia
de la Mare de Déu del Carme, c/ Bisbe
Laguarda, 1 (accés lateral) – Barcelona.
Més informació: tel. 934 675 551.

• GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT.— Dis-
sabte 8 de març, a les 10.00, acte pe-
nitencial amb motiu del començament
de la Quaresma. Examen a la llum de

PREGUEM PER LES
INTENCIONS DEL PAPA

- Perquè la saviesa i l'experi-
ència de les persones grans
siguin reconegudes a l'Esglé-
sia i a la societat
- Perquè sacerdots, religiosos i
laics col·laborin generosament
en la missió d'evangelització

l'exhortació Evangelii gaudium, con-
fessions i eucaristia. Lloc: basílica de
la Mercè – Barcelona.

• AULES D'HISTÒRIA ECLESIASTICA
DE CATALUNYA.— Organitzades per
la Biblioteca Balmes. Els dijous 13, 20
i 27 de març, a les 19.00, curs «La res-
tauració de l'art religiós», a càrrec del
professor Carles Landeiras Caballero.
Lloc: c/ Duran i Bas, 9 – Barcelona. Més
informació: tel. 933177284, bibliote-
ca@balmesiana.org.

TARRAGONA

• MONESTIR DE LA MARE DE DÉU DE
LA SERRA.— Taller de cuina: «La cuina
fàcil», el 8 de març, a les 10.00. A les
13.00, celebració de l'eucaristia al san-
tuari i a les 14.00, dinar. Els professors
són Isabelle Velandia i Vicenç Klimt,
membres del Seminari Poble de Déu.
Lloc: plaça de la Serra, 2 – Montblanc.
Més informació: tel. 977 860 097.

TERRASSA

• AUDICIÓ DE CANT GREGORIÀ.— Di-
vendres 28 de febrer, a les 19.30,
amb la participació del grup femení

Auditexaudi i del cor masculí Schola
Gregoriana de Catalunya. Aportació:
10 euros. La recaptació serà en benefici
del Servei d'Arxius de la Federació Ca-
talana de Monges Benedictines. Lloc:
església de Santa Maria-Seu d'Ègara,
plaça del Rector Homs – Terrassa.

• CONCERT CORAL.— L'1 de març,
a les 18.00, el grup coral Le Choeur
Voyageur, de Bordeus, actuarà a la
parròquia de la Puríssima, de Sabadell,
juntament amb la Coral Ressò de
Sabadell. Entrada lliure. Més informa-
ció: www.lechoeurvoyageur.fr/cat.

• ROMERIA DE SABADELL A
MONTSERRAT.— La comunitat cris-
tiana dels arxiprestats de Sabadell
organitzarà els dies 8 i 9 de març
la 119a Romeria a Montserrat. Més
informació: Acadèmia Catòlica, c/ Sant
Joan, 20 – Sabadell, tel. 937 257 519.

VIC

• ESCOLA DE FORMACIÓ DE LAICS
4.0.— El 8 de març, de 10.00 a
16.35, «L'Església». Lloc: Seminari de
Vic, ronda de Francesc Camprodon, 2
– Vic. Més informació: tel. 938 832 655,
www.bisbatvic.com.

Anuncis per paraules

COMPRA i VENDA

COMPRO SEGELLS, monedes, postals,
rellotges, quadres de pintura, joies i
tota classe d'objectes i mobles antics.
Passo a domicili. Tel. 933 578 394.

DIVERSOS

ASSESSORIA fiscal, comptable i laboral
amb 20 anys d'experiència ofereix els
seus serveis tant a empreses com a
persones físiques. Tel 934 444 642.

ADVOCADA especialista en nul·litats
matrimonials i separacions. 1a visita
gratuïta. Tel. 934 510 707.

FEINA

AUXILIAR GERIATRA, excel·lent tracte
i experiència per atendre senyores al
matí, a casa o residències de Barcelona.
Tel. 935 324 949 - 665 604 065.

DESCOBREIX premsa cristiana, ens
comunica, ens uneix, ens enforteix.

Si voleu anunciar-vos, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base
d'una lletra per quadret, deixant un espai en blanc entre
cada paraula i envieu-ho juntament amb un gir postal o xec
bancari a CATALUNYA CRISTIANA
c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 Barcelona.
També podeu fer un ingrés o transferència al número
de compte de "la Caixa": 2100 3013 20 2200391741

NOMBRE DE SETMANES x 15 € IMPORT TOTAL

NOM
ADREÇA
POBLACIÓ C. P.
TELÈFON DNI/CIF

Grid of boxes for writing the advertisement text.

Preu per setmana 15 euros (IVA Inclòs)

RESERVAT EL DRET DE PUBLICACIÓ

Des del carrer

JUAN PABLO CANNATA, PERIODISTA I AUTOR DE
«LOS VALORES EN EL DISCURSO PÚBLICO»

«La clau de Francesc és l'autenticitat»

Samuel Gutiérrez

El jove argentí Juan Pablo Cannata és un apassionat de la comunicació. Actualment és director de l'Oficina de Comunicació de l'Opus Dei a l'Argentina, responsabilitat que compagina amb altres col·laboracions professionals. Entre elles, la docència i l'assessoria en comunicació. És, a més, autor del llibre *Los valores en el discurso público*. *Comunicar la propia fe en la cultura del siglo XXI*, que acaba de publicar Ediciones Logos.

Fins fa ben pocs mesos es titllava la comunicació de l'Església de nefasta. Francesc sembla haver-ho transformat tot...

La comunicació té tres grans eixos: el context i l'expectativa del públic; el missatge; i la capacitat o qualitat amb la qual expressa aquest missatge. La irrupció de Francesc i el canvi tan explosiu que s'ha generat té a veure, en bona part, amb el context. També per la seva capacitat comunicativa, però el context ha estat decisiu. I el context ha vingut marcat per la renúncia històrica de Benet XVI. Allò va ser revolucionari i va propiciar un clima molt favorable. Abans de l'elecció de Francesc ja hi havia a Roma 6.000 periodistes amb una gran expectativa de canvi i renovació. La seva elecció no fa res més que ratificar aquestes expectatives. La primera sorpresa la va donar Benet. La segona la va donar els cardenals en escollir el primer Papa de Llatinoamèrica. Això té unes connotacions molt fortes, perquè significa apostar per una Església compromesa amb els temes socials, molt popular, propera a la gent... Aquestes característiques marquen immediatament una coordenades determinades que ja s'insinuen en la seva primera i breu aparició pública. Des de llavors no ha fet més que desplegar el que ja havia insinuat com a germin.

N'hi ha que han arribat a insinuar que la comunicació de Francesc respon a una estratègia molt

La Machi / www.lamachi.com

ben estudiada.

Aquesta qüestió es resol anant al passat, sobretot si busquem exposicions, comentaris o gestos en llocs ocults, als plecs de la biografia. I si ho fem, com ho van fer molts mitjans després que sortís escollit, descobrim una quantitat tremenda d'anècdotes, comentaris i gestos que refermen l'autenticitat de la seva proposta. Un sacerdot proper al cardenal Bergoglio fins i tot ha arribat a dir: «Ara és en públic com abans era en privat.» La conclusió és clara: la clau de la comunicació del papa Francesc és l'autenticitat.

En aquest context, què vols aportar amb el llibre *Los valores en el discurso público*?

L'Església del segle XXI ha de passar de deu grans oradors o portaveus, a mil milions de portaveus, tants com catòlics hi ha. I que siguin autèntics, amb legitimitat, i que proposin alguna cosa rellevant i atractiva. El llibre dona pautes per comunicar la fe i els valors cristians en dos grans escenaris: un de

positiu, més amable, i un altre més de controvèrsia o polèmica. Són contextos diferents, que exigeixen també una resposta diferent a l'hora de comunicar els propis valors. La proposta del llibre és tractar d'ajudar els cristians a compartir de manera inspiradora, atractiva i motivadora les seves creences en la conversa pública.

S'ha d'aprofitar l'efecte Francesc!

Pot semblar oportunista, però la veritat és que el llibre s'havia concebut en el marc de l'Any de la Fe. Es tracta, a més, d'un tema, el de la comunicació de valors, en què treballa des de fa temps. L'elecció del Papa va ser el detonant final. Perquè el que es volia proposar amb el llibre compta des de llavors amb la visibilitat d'algú que, al capdavant de l'Església catòlica, ho estava fent amb una força nova. El papa Francesc ha irromput en l'escena internacional com un exemple grandios de l'impacte que té quan un pot compartir amb autenticitat i entusiasme els propis valors.

Pensant-ho millor

Jesús Renau
Jesuïta

Ulls tancats i ulls oberts

Ulls tancats

Ulls tancats quan dormim, quan un llum potent ens enlluerna, quan ens sentim esgotats o quan no volem continuar mirant.

Aquests ulls tancats moltes vegades indiquen cansament, son, desconexió, necessitat d'endinsar-se o de fugir.

Altres vegades: moltes imatges i sensacions ens envaeixen la ment quan tanquem els ulls; imaginacions, figures sense relleu, records, somnis que en aparença no tenen cap lògica. Certament amb els ulls tancats vivim d'una forma diferent.

I també amb els ulls tancats podem pregar, podem trobar i submergir-nos en el misteri, restar en el silenci. Molts místics han tancat els ulls per comunicar-se amb Déu.

Ulls oberts

Ulls oberts per relacionar-nos, per llegir, per fixar-nos en les persones, la natura, el treball, etc. També com finestres obertes per on entren missatges, publicitats, seduccions, art i realitats vives.

Aquests ulls oberts són font de vida, de trobada, de progrés, de compassió, d'ira, de saber o no saber. Moltes vegades ens faciliten plaer, benestar, descoberta.

I també altres vegades ens allunyen de nosaltres mateixos, ens provoquen dispersió, melangia, mal humor i por de moltes menes.

Ulls oberts que penetren més a fons del que es veu, porten interrogants, mostren el misteri de les persones, són com una finestra oberta al més enllà del que veiem. Provoquen una pregària, una atenció interna. Molts místics obren els ulls per contemplar Déu.

En el procés espiritual quan cerquem la presència del Senyor que ens invita a trobar-lo molts cops hem de tancar els ulls i prendre distància de tot, per submergir-nos en el nostre fons on Ell habita en amor.

Altres vegades hem d'obrir els ulls i mirar per submergir-nos en la realitat del món, de la vida, del dolor i la joia, de la pau i la necessitat de la justícia perquè Ell hi habita en amor. Uns cops com a contemplació, altres cops com a acció alliberadora i crític indignat.

Pregar en el recés i pregar en el bullici, a l'ermita i en el gran centre comercial, davant d'una icona i fent cua a l'ambulatori... Arreu hi ha Aquell que ens invita a viure.

Rauxa

El somriure del bisbe Pere Tena

Eduard Brufau

Les vegades que em vaig poder trobar amb el bisbe Pere Tena i conversar-hi una estona llarga sempre em van deixar un sentiment de pau i serenor. Era un home d'una saviesa indiscutible i alhora d'una gran normalitat i humilitat: proper, comprensiu, atent, amb capacitat d'escoltar, sempre pausat i ben lluny de tota irritació. En aquest temps d'incertesa, superficialitat i presses, escoltar-lo era un veritable bàlsam per a l'esperit. Ara que ja no el tenim entre nosaltres, que el trobem a faltar, és quan més ens adonem del testimoni cristià que donava amb la seva paraula i la seva vida.

El bisbe Pere Tena rebia tothom amb un somriure que li sortia del cor. Era el somriure de qui, fins i tot en moments difícils, reconeix l'alegria del seguiment de Jesucrist, de qui està profundament agraït a Déu pel do de la vida. Qui acull aquesta alegria dins seu només pot fer que encomanar-la als altres amb el convenciment i la suavitat propis de l'Esperit. El seu somriure era el testimoni clar de la vida en Crist. Ara que gaudeix de la vida eterna li demanem que el seu somriure continuï sent per a nosaltres testimoni diàfan de l'alegria de la vida cristiana.

COMPROMESOS

AMB L'EDUCACIÓ DE QUALITAT
PER A TOTHOM

TRIA ESCOLA CRISTIANA
• www.triaescolacristiana.cat
• 93 302 70 13

Escola Cristiana
de Catalunya